

12/10/ 2021

გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს

გაცნობებთ, შპს „ტოპ მოტორსი“-ს დუშეთის მუნიციპალიტეტში, სოფ. ქვეშეთის მიმდებარედ დაპროექტებული აქვს ქვიშა-ხრეშის სამსხვრევ-დამხარისხებელი საწარმო.

რადგან სასარგებლო წიაღისეულის გადამუშავება შედის საქართველოს კანონის „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსი“-ს II დანართის 5.1 პუნქტიში და ექვემდებარება სკრინინგის პროცედურის გავლას, იგივე კოდექსის მეშვიდე მუხლის შესაბამისად შემუშავებული იქნა სკრინინგის განაცხადი.

წარმოგიდგენთ ზემოაღნიშნულ განაცხადს. გთხოვთ, განიხილოთ და მიიღოთ გადაწყვეტილება საქმიანობის გარემოზე ზემოქმედების შეფასებისადმი დაქვემდებარების შესახებ.

დანართი: სკრინინგის განაცხადი და განაცხადის ელ. ვერსია;

შპს „ტოპ მოტორსი“
დირექტორი:



ჰონვეი ლი





შპს „ტოპ მოტორსი“

ქვიშა-ბრეშის სამსხვრევ-დამზარისხებელი საწარმოს

(დუშეთის მუნიციპალიტეტის სოფ. ქვეშეთის მიმდებარე ტერიტორია)

სკრინინგის განაცხადი

შემსრულებელი: შპს „სამნი“

დირექტორი თ. კეპულაძე
მობ.: 5 91 15 72 72

შპს „ტოპ მოტორსი“-ს

დირექტორი ჰონვეი ლი
მობ.: 5 95 75 50 56

ქვეშეთი-2021

სარჩევი

1.	შესავალი	3
2.	დაგეგმილი საქმიანობის ტექნიკური მახასიათებლები	3
3.	საწარმოს განთავსების ადგილის მდებარეობა	4
4.	საპროექტო ტერიტორიის საინჟინრო-გეოლოგიური პირობები	16
5.	საწარმოს მუშაობის რეჟიმი	17
6.	ტექნოლოგიური ინფრასტრუქტურის ელემენტები და ტექნოლოგიური პროცესი	19
7.	ობიექტის წყალმომარაგება და წყალარინება	20
8.	გარემოზე შესაძლო ზემოქმედება საწარმოს ფუნქციონირების პროცესში	22
8.1.	ზემოქმედება ატმოსფერულ ჰაერზე	22
8.2.	ხმაურის ზემოქმედება	29
8.3.	ზემოქმედება ლანდშაფტზე და ბიომრავალფეროვნებაზე	30
8.4.	ნიადაგის ნაყოფიერ ფენაზე ზემოქმედება;	31
8.5.	ზემოქმედება ზედაპირულ წყლებზე	32
8.6.	ნარჩენებით გარემოს დაბინძურების რისკები	33
8.7.	ზემოქმედება სატრანსპორტო ინფრასტრუქტურაზე	34
8.8.	ზემოქმედება დაცულ ტერიტორიებზე და კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლებზე	34
8.9.	სოციალურ გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედება	36
8.10.	ზემოქმედება ადამიანის ჯანმრთელობაზე	37
8.11.	ავარიული რისკები	37
8.12.	კუმულაციური ზემოქმედება	38
8.13.	ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედება	38
9.	საწარმოს ექსპლოატაციის პროცესში გარემოს კომპონენტებზე ზემოქმედების ტიპი, მასშტაბი და ხარისხი	39
	დანართი 1. სასარგებლო წიაღისეულის ლიცენზია	40
	დანართი 2. საინჟინრო-გეოლოგიური პირობები	41
	დანართი 3. სსიპ წიაღის ეროვნული სააგენტოს წერილი	43
		49

1. შესავალი

შპს „ტოპ მოტორსი“-ს (ს/კ405192777), დუშეთის მუნიციპალიტეტში, სოფ. ქვეშეთის მიმდებარედ დაპროექტებული აქვს ქვიშა-ხრეშის სამსხვრევ-დამხარისხებელი საწარმო. რადგან სასარგებლო წიაღისეულის გადამუშავება შედის საქართველოს კანონის „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსი“-ს II დანართის 5.1 პუნქტიში, იგივე კოდექსის მეშვიდე მუხლის შესაბამისად ექვემდებარება სკრინინგის პროცედურას. აღნიშნულის გათვალისწინებით შემუშავებული იქნა სკრინინგის განცხადება.

ზოგადი ცნობები საწარმოს შესახებ მოცემულია ცხრილში 1.

ცხრილი 1

ქარხნის ოპერატორი კომპანია	შპს „ტოპ მოტორსი“
კომპანიის იურიდიული მისამართი	თბილისი, როსტევანის ქ. №31
საქმიანობის განხორციელების მისამართი მისამართი	დუშეთის მუნიციპალიტეტის სოფ. ქვეშეთი
საქმიანობის სახე	ქვიშა-ხრეშის სამსხვრევ-დამხარისხებელი საწარმო
დირექტორი	ჰონვერ ლი
საკონტაქტო ტელეფონი	5 95 75 50 56
საკონსულტაციო კომპანია	შპს „სამნი“
პროექტის ხელმძღვანელი	თეიმურაზ კეპულაძე
საკონტაქტო ტელეფონი	5 91 15 72 72

2. დაგეგმილი საქმიანობის ტექნიკური მახასიათებლები

ცხრილი 2

პროექტის განხორციელების ადგილი	დუშეთის მუნიციპალიტეტის სოფ. ქვეშეთი
განთავსების ადგილი	N10001723 ლიცენზიით განსაზღვრული მიწის მინაკუთვნის უბანი;
საპროექტო წარმადობა	60 მ ³ /სთ;
მეთოდი	სველი
სამუშაო დღეთა რაოდენობა წელიწადში	300
საწარმოს მუშაობის საათების რაოდენობა დღე-ღამეში	8
გამოყენებული რესურსები:	ქვიშა-ხრეში მოპოვებული ლიცენზირებული კარიერებიდან; ტექნიკური წყალი მდ. თეთრი არაგვიდან
სხვა მახასიათებლები	დიზელით გასამართი პუნქტი 10მ ³ ავზითა და ერთი საჩამომსხმელო სვეტით საკუთარი მოხმარებისათვის.
მიღებული საწვავის(დიზელი) რაოდენობა წელიწადში	- 300 000 ლ.
დაშორება უახლოესი საცხოვრებელი სახლიდან	110 მ.

3. საწარმოს განთავსების ადგილის მდებარეობა

შპს „ტოპ მოტორსი“-ს მიღებული აქვს წიაღით სარგებლობის ლიცენზია N 10001723 (დანართი1) დუშეთის მუნიციპალიტეტის სოფ. ქვეშეთის მიმდებარე ტერიტორიაზე, მდინარე თეთრი არაგვის ქვიშა ხრეშის გამოვლინებაზე. სალიცენზიო ფართობი შეადგენს 12,7ჰა.

ლიცენზიით განსაზღვრული მიწისა და სამთო მინაკუთვნის საზღვრები და კოორდინატები მოცემულია ნახაზე 1 და N3 ცხრილში



ნახაზი 1. ლიცენზირებული ტერიტორიის სამთო მინაკუთვნის საზღვრები

ცხრილი 3.

წერტილი N	სამთო მინაკუთვნის წვეროთა GPSკოორდინატები	
	X	Y
1	464322	4697340
2	464267	4697221
3	463823	4697410
4	463413	4697480
5	463238	4697550
6	463263	4697630
7	463813	4697530

ლიცენზირებული უბანი მდებარეობს დუშეთის მუნიციპალიტეტის სოფ. ქვეშეთის მიმდებარედ, ქვეშეთი“-ს ქვიშახრეშის საბადოს ტერიტორიაზე. საკვლევ უბანს ესაზღვრება: ჩრდილოეთიდან-მდ. თეთრი არაგვი; სამხრეთიდან მცხეთა- კობი- გუდაურის საავტომობილო გზა, დასავლეთიდან და აღმოსავლეთიდან მდინარე თეთრი არაგვის ჭალა.

გეომორფოლოგიურად უბანი განთავსებულია მდ.თეთრი არაგვის კალაპოტში, მის მარჯვენა ჭალისპირა ტერასაზე რომლის რელიეფიც ოდნავ დახრილია აღმოსავლეთისაკენ და მისი აბსოლუტური ნიშნულები მერყეობს 1297.4 -1302,5 მეტრის დიაპაზონში. საკვლევი უბანი გაუნაშენებელია (ნახაზი2 და სურათი1). მდინარის მარცხენა სანაპირო დამრეცია. მასზე განთავსებულია სატყეო უბნები (ნახაზი 3 და სურათი2)

საკვლევ ტერიტორიაზე რაიმე უარყოფითი ფიზიკურ-გეოლოგიური პროცესები არ შეიმჩნევა.



ნახაზი 2. ლიცენზირებული კარიერის მდებარეობა



სურათი 1. ლიცენზირებული კარიერი



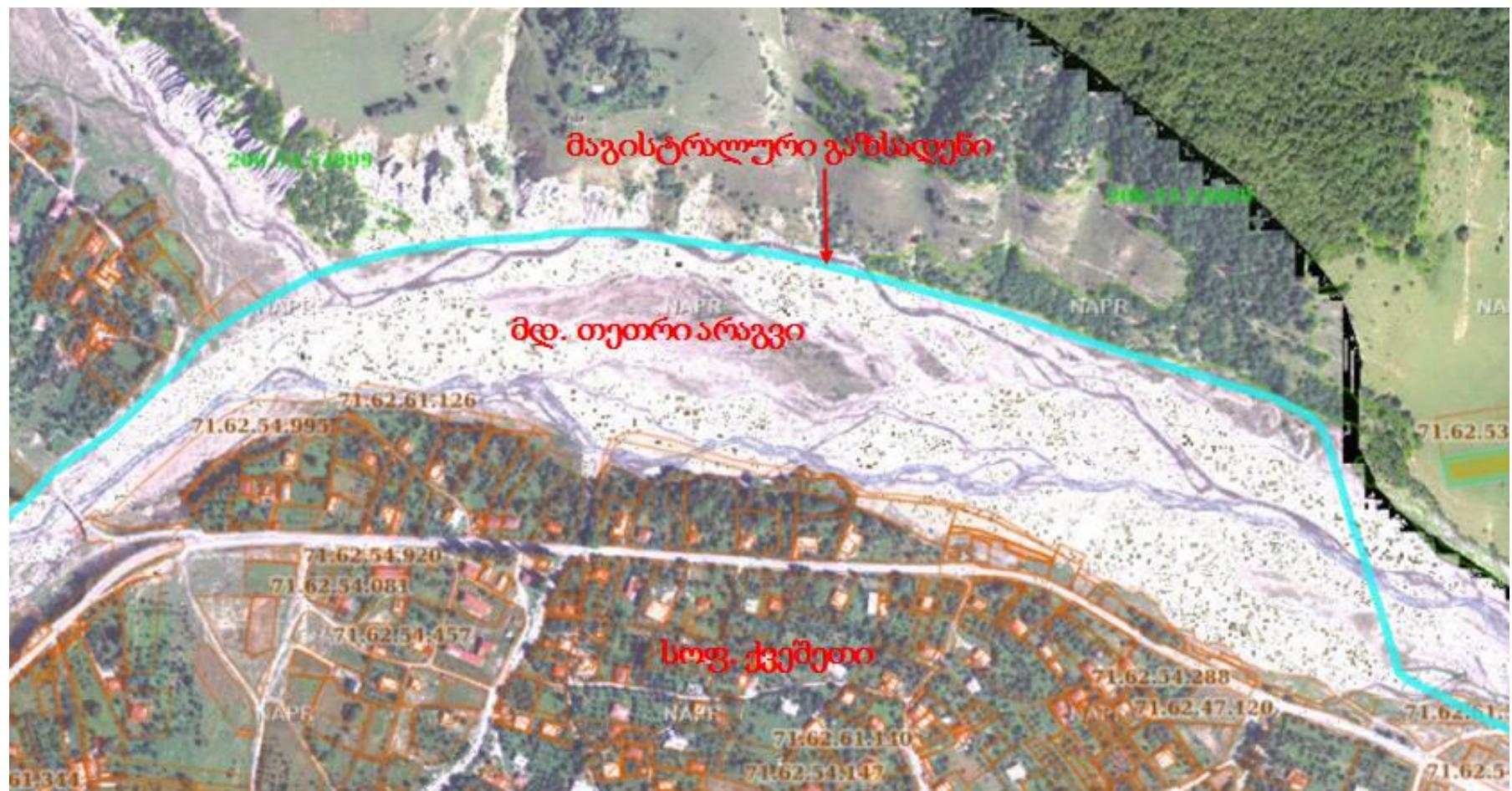
ნახაზი 3. მდინარე თეთრი არაგვის მარცხენა ნაპირი



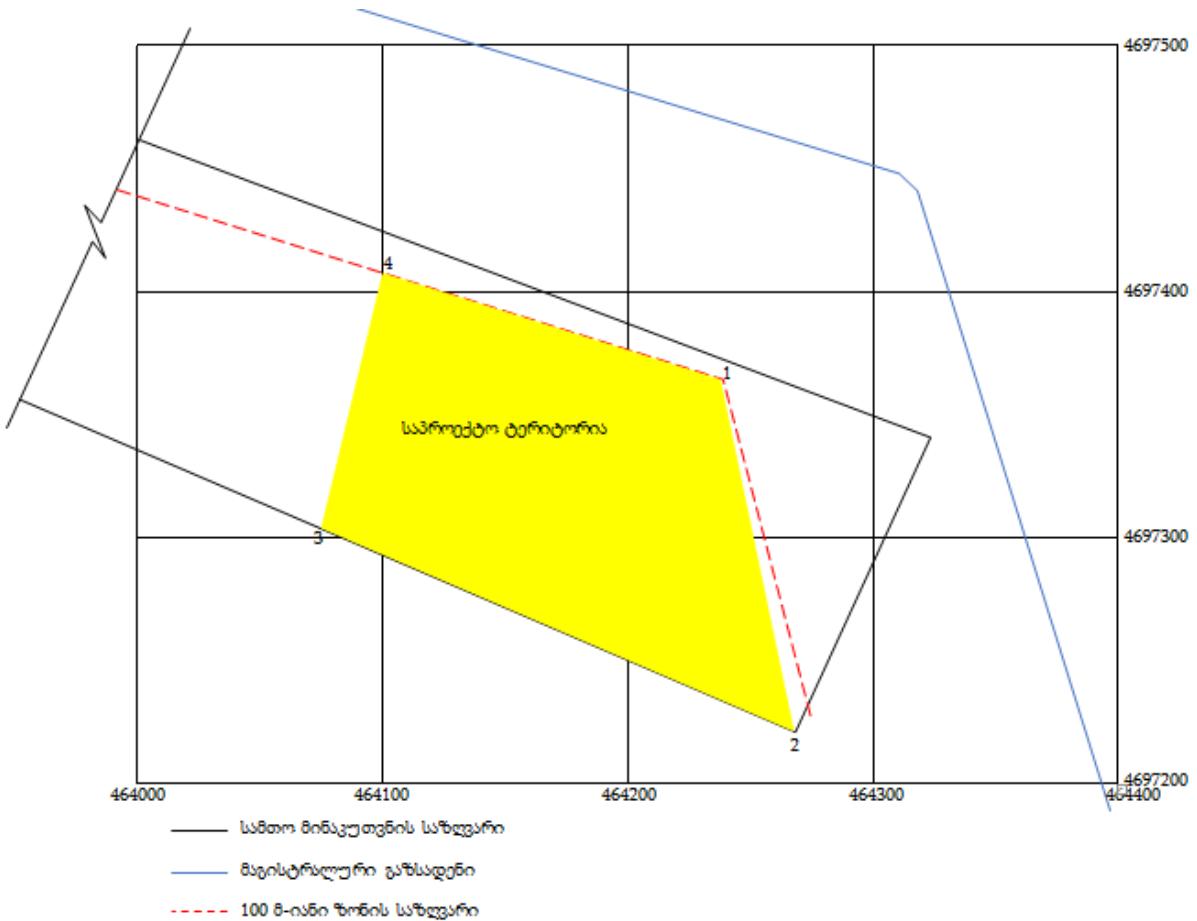
სურათი 2. მდინარე თეთრი არაგვის მარცხენა ნაპირი

მდინარის მარცხენა ნაპირზე გადის ჩრდილოეთ კავკასია-ამიერკავკასიის (DN1200მმ) მაგისტრალური მილსადენი (ნახაზი 4).

„წიაღის შესახებ“ საკართველოს კანონის მე-12 მუხლის და 39-ე მუხლის პირველი პუნქტების გათვალისწინებით, ლიცენზიით განსაზღვრული სამთო მინაკუთვნის საზღვრებში 1,77 ჰა ფართობზე (ნახაზი 5) დაპროექტებულია ქვიშა-ხრეშის სამსხვრევ-დამხარისხებელი საწარმო. ტერიტორიის წვეროთა ნუმერაცია მოცემულია N5 ნახაზზე და GPS კოორდინატები N4 ცხრილში.



ნახაზი 4. მაგისტრალური გაზსადენი.



ნახაზი5. ქვიშა-ხრეშის სამსხვრევი საწარმოს განთავსების ადგილი და ტერიტორიის წვეროთა ნუმერაცია

ცხრილი4. საწარმოს განთავსების ტერიტორიის წვეროთა კოორდინატები

წერტილი N	სამთო მინაკუთვნის წვეროთა GPSკოორდინატები	
	X	Y
1	464239	4697361
2	464268	4697221
3	464097	4697293
4	464119	4697398

საპროექტო ტერიტორიაზე დაწყობილია შეძენილი სამსხვრევ- დამხარისხებელი საწარმოს აგრეგატები (სურათი 3; სურათი 4 და სურათი 5).



სურათი 3.



სურათი 4.



სურათი 5.

ავტომაგისტრალიდან საპროექტო ტერიტორიამდე მისასვლელად გამოყენებულია ქვიშა-ხრეშით მოკირწყლული სამანქანო გზა (სურათი 6).



სურათი 6. საპროექტო ტერიტორიამდე მისასვლელი გზა.

საპროექტო ტერიტორიას აღმოსავლეთიდან, და დასავლეთიდან ესაზღვრება მდ. თეთრი არაგვის ჭალისპირა ტერასა, ჩრდილოეთიდან მდინარის აქტიური კალაპოტი, სამხრეთიდან მდებარეობს საავტომობილო გზის მონაკვეთი (დაშორება 75მ) და უახლოესი მოსახლე (დაშორება ტერიტორიის საზღვრიდან 110 მ) (ნახაზი 6; სურათი7).



ნახაზი 6. საპროექტო ტერიტორიის მდებარეობა.

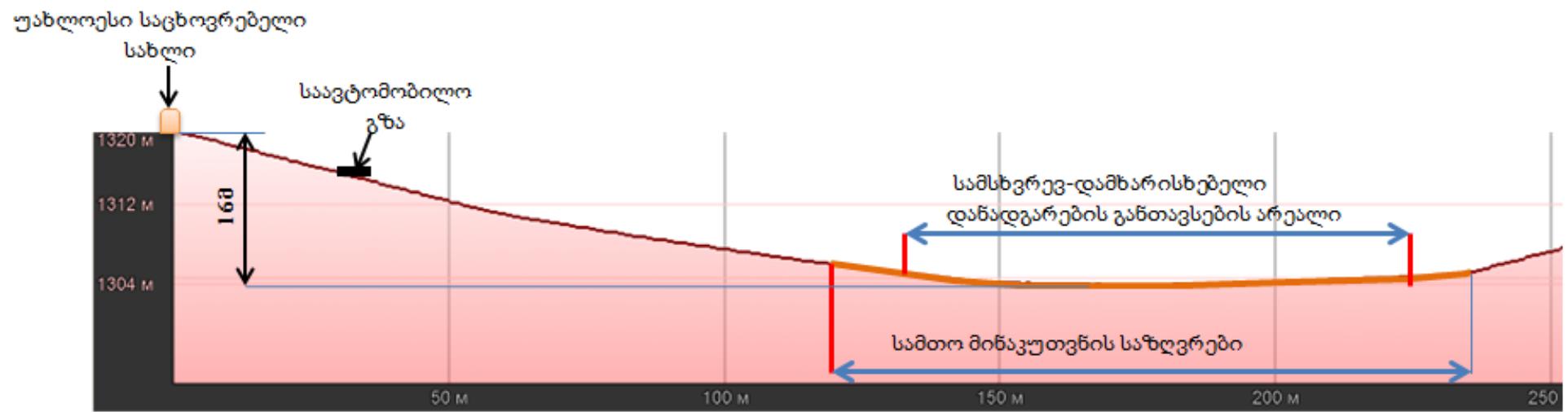


სურათი 7. უახლოესი საცხოვრებელი სახლი

საპროექტო ტერიტორიაზე გავლებულ წარმოსახვით ხაზზე (ნახაზი7) მოცემულია ტერიტორიის პროფილი (ნახაზი 8). უახლოესი სახლი მდებარეობს საწარმოს ტერიტორიიდან პიფსომეტრულად მაღლა +16 მ დონეზე.

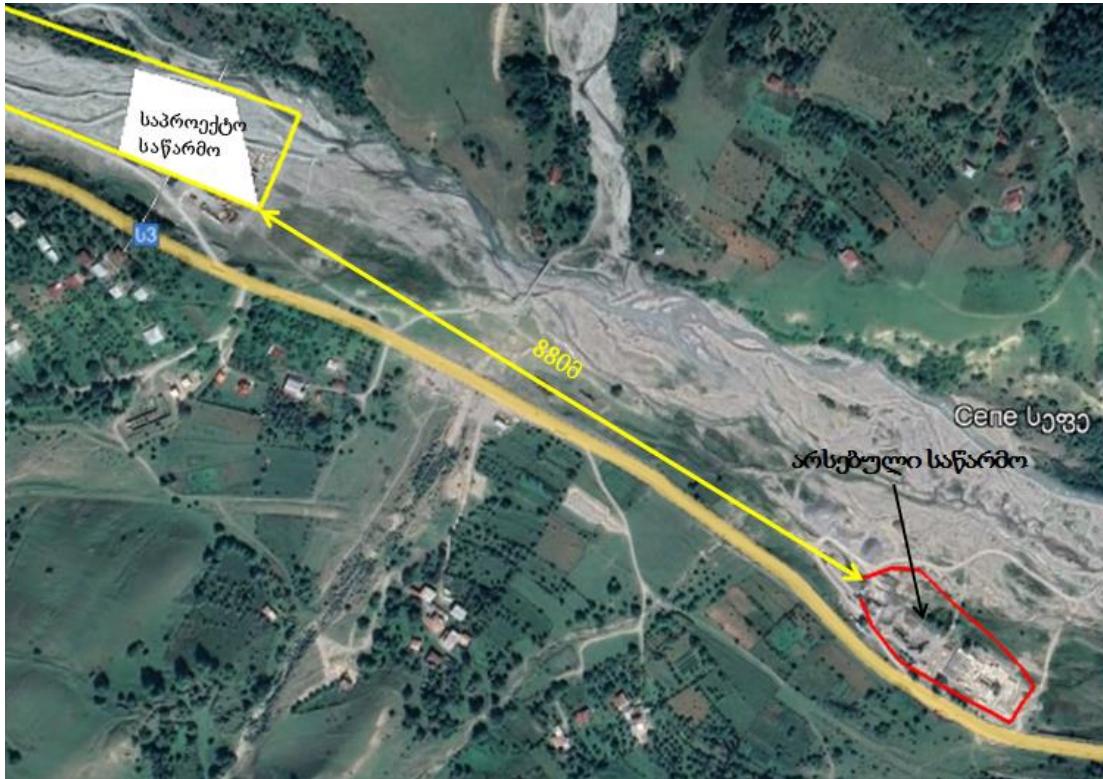


ნახაზი7. პროფილის ხაზი



ნახატი 8. ტერიტორიის პროფილი

საპროექტო ტერიტორიიდან აღმოსავლეთით 880 მ-ის დაშორებით მდებარეობს ჩინეთის რკინიგზის 23-ე ბიუროს ჯგუის მუდმივმოქმედი ფილიალის ქვიშახრეშის სამსხვრევი და ბეტონის საწარმო (ნახაზი 9, სურათი 8).



ნახაზი 9. არსებული საწარმოს მდებარეობა



სურათი 8.არსებული საწარმო

4. საპროექტო ტერიტორიის საინჟინრო-გეოლოგიური პირობები

შპს „ტოპ მოტორსის“ დავალებით, შპს „მალხაზ პაიჭაძე“-ს გეოლოგთა ჯგუფმა 2021 წლის მაისში დუშეთის მუნიციპალიტეტის სოფ. ქვეშეთის მიმდებარე ტერიტორიაზე „ქვეშეთი“-ს ქვიშახრეშის საბადოზე ქვის სამსხვრევი საამქროს მოწყობისათვის გამოყოფილ უბანზე ჩატარა საინჟინრო გეოლოგიური კვლევა (დანართი.2), რომლის მიზანი იყო საკვლევი უბნის საინჟინრო გეოლოგიური პირობების შესწავლა და დასაპროექტებელი ქვის სამსხვრევის დაფუძნების საკითხის გადაწყვეტა. დასახული მიზნების მისაღწევად მოპოვებული და შესწავლილი იქნა არსებული საფონდო მასალები და გაბურღული იქნა 4 ჭაბურღილი, თითოეული 6 მ სიღრმით. ჩატარებული საველე სამუშაოების მონაცემების მიხედვით შედგენილია ჭაბურღილების სვეტების და საკვლევი უბნის გრძივი ლითოლოგიური ჭრილები. როგორც ჭრილებიდან ჩანს, მიწის ზედაპირიდან 0.00 მეტრის სიღრმიდან, გამოკვლეულ 6.00 მ-ის სიღრმემდე გავრცელებულია ალუვიური (aQiv) ნალექები, წარმოდგენილი კენჭნაროვანი გრუნტით-კაჭარ-კენჭნარი საშუალო და მსხვილი ფრაქციის, ძირითადად ქვიშის შემავსებლით 10-15%-მდე (ფენა1). კენჭნაროვანი გრუნტის ფენაში, სხვადასხვა სიღრმეზე გამოვლინებულია 0.05-0.1 მეტრის სიმძლავრის ქვიშის ლინზები, რომელთა დაფიქსირება გეოლოგიურ ჭრილში ვერ მოხდა მათი არაკანონზომიერი გამოვლინებისა და გავრცელების გამო. კენჭნაროვანი გრუნტის ჩონჩხური მასალა ძირითადად კარგად დამუშავებულია, არცთუ იშვიათად გვხვდება დაუმუშავებელი ფრაქციებიც, წარმოდგენილი მაგმური, მეტამორფული და დანალექი ქანებით. ჰიდროლოგიური თვალსაზრისით საკვლევი უბანი ხასიათდება გრუნტის წყლის არსებობით. გრუნტის წყალი გამოვლინებული იქნა ოთხ ჭაბურღილში, მიწის ზედაპირიდან 0.8-1.00 მეტრის სიღრმეზე. გრუნტის წყლის გამოვლინებისა და დამყარების დონე ერთი და იგივეა, რაც იმის მაჩვენებელია, რომ გრუნტის წყალი უწენეოა .იგი თავისი გენეზისით წარმოადგენს ატმოსფერული ნალექებისა და მდ.არაგვის გრუნტში ფილტრაციის შედეგს და და თავისი გენეზისით წარმოადგენს ატმოსფერული ნალექების და მდ.არაგვის გრუნტში ფილტრაციის შედეგს. საკვლევ უბანზე გავრცელებული წყალ-გარემო დასაპროექტებელი ქვის სამსხვრევი კონსტრუქციების მიმართ არ ამჟღავნებს აგრესიულ თვისებებს.

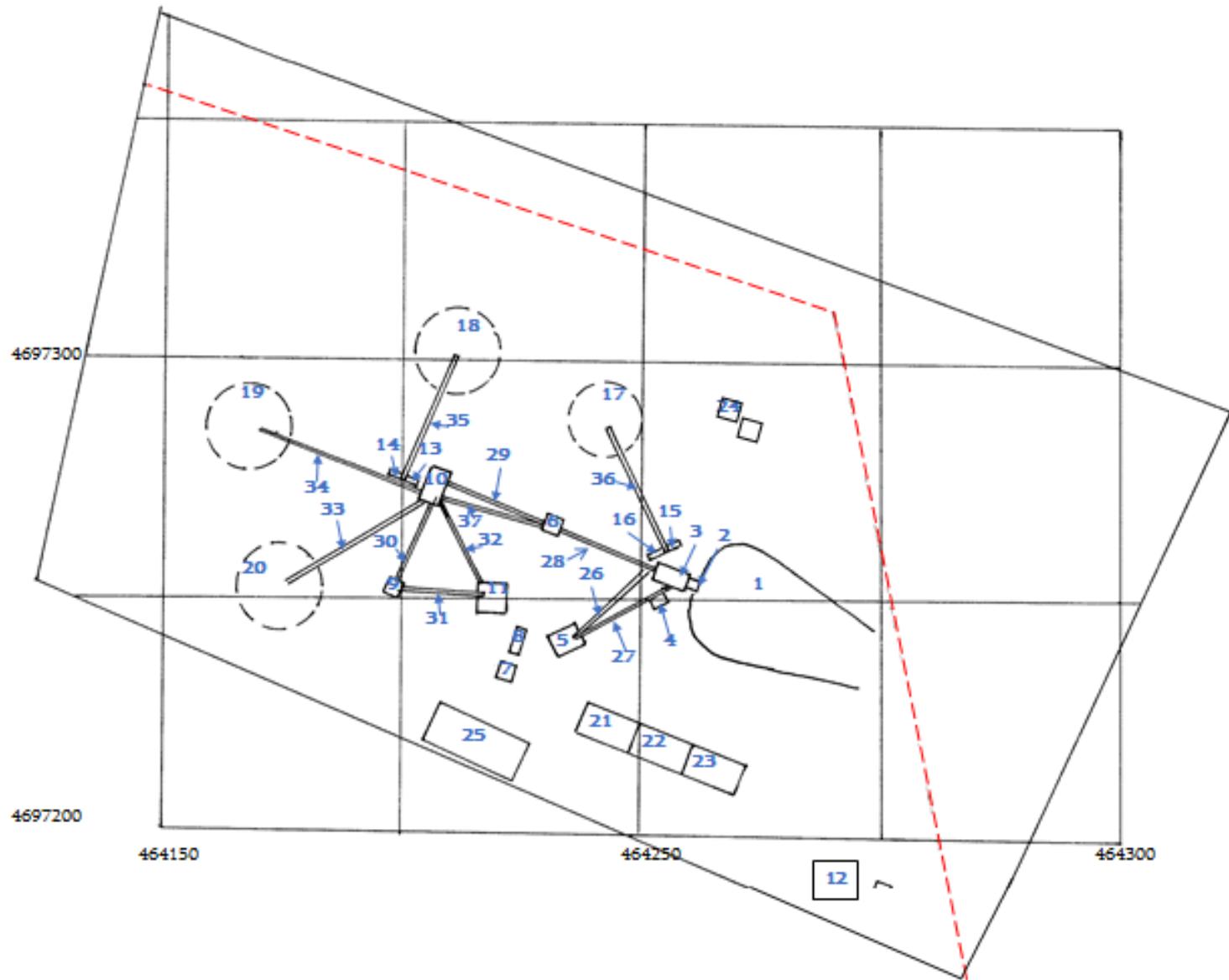
კვლევების შედეგად გაკეტებულია დასკვნები, რომ:

- საინჟინრო-გეოლოგიური თვალსაზრისით, სამშენებლო უბანი დამაკმაყოფილებელ პირობებშია, ვინაიდან სამშენებლო მოედანზე არახელსაყრელი ფიზიკურ-გეოლოგიური მოვლენები (მეწყერი, კარსტი, ჩაქცევები და სხვ.) არ აღინიშნება.
- საინჟინრო-გეოლოგიური პირობების სირთულის მიხედვით ს.ნ. და წ 1.02.07.87 მეათე სავალდებულო დანართის მიხედვით, სამსენებლო უბანი მიეკუთვნება II კატეგორიას- საშუალო სირთულის.
- სამშენებლო თვისებების მიხედვით, სამშენებლო მოედნის გეოლოგიურ ჭრილში გამოიყოფა ერთი საინჟინრო გეოლოგიური ელემენტი(I ს.გ.ე.- კენჭნაროვანი გრუნტი, ფენა1);
- გრუნტის წყლის დონის მაქსიმალური აწევის დონედ მიღებულ იქნეს +0.5 მეტრი კვლევის დროს დაფიქსირებულ დონესთან შედარებით

5. საწარმოს მუშაობის რეჟიმი

სამსხვრევ-დამხარისხებელი საწარმოს წარმადობა შეადგენს 60 მ³ საათში. პროექტის მიხედვით მსხვრევის პროცესის ხანგრძლიობა დღედამეში შეადგენს 8 საათს. სამუშაო დღეთა რაოდენობა შეადგენს 300-ს წელიწადში. ამ პარამეტრების მიხედვით წლის განმავლობაში გადამუშავდება 147 000 კუბ.მ ბალასტი. ამ უკანასკნელის ფრაქციული შემადგენლობის გათვალისწინებით, მიღებული პროდუქციის რაოდენობა 95-98% იქნება, რაც შეადგენს 144000 მ³-ს. მიღებული პროდუქციის 35% იქნება 0-5 ფრაქცია და 65%- დანარჩენი ფრაქციები (5-10; 10-20).

საწარმოს ფუნქციონირებისათვის საჭირო ადამიანური რესურსის რაოდენობა შეადგენს 10 კაცს, რომლებიც იმუშავებენ ერთცვლიანი რეჟიმით, 5 დღიანი სამუშაო კვირით და 8 საათიანი სამუშაო დღით.



ნახაზი 10. საპროექტო საწარმოს გენგეგმა

6. ტექნოლოგიური ინფრასტრუქტურის ელემენტები და ტექნოლოგიური პროცესი

გამდიდრების პროცესის განსახორციელებლად დაპროექტებული საწარმოს ტექნოლოგიური და დამხმარე ინფრასტრუქტურის ელემენტები მოცემულია ნახაზზე 10, ხოლო ჩამონათვალი ცხრილში 5. საწარმო მოიცავს ყბებიან და როტორულ მსხვრევანებს, წისქვილს, ოთხ კლასიფიკატორს და ოთხ პოლიგონს პროდუქციის განსათავსებლად. აღნიშნული მოწყობილობები დაკავშირებული არიან 12 ცალი ლენტური ტრანსპორტიორით. გათვალისწინებულია სამსაფეხურიანი სალექარის მოწყობა. ტექნოლოგიურ პროცესში მოხმარებული წყლის რაოდენობა შეადგენს 120 მ³/სთ. გამოყენებული წყალი სალექარების გავლის შემდეგ ჩაედინება მდ. თეთრ არაგვში.

საკუთარი სატრანსპორტო საშუალებების გასამართად გათვალისწინებულია დიზელის კვანძი (12) ერთი 10 მ³-ის მოცულობის ავზითა და ერთი საჩამომსხმელო სვეტით. ტერიტორიაზე გათვალისწინებულია ადმინისტრაციულ-საყოფაცხოვრებო ვაგონის (25) მოწყობა.

ტექნოლოგიური პროცესების თანმიმდევრობა შემდეგია:

ნედლეული შემოიზიდება ავტოთვითმცლელით და მიეწოდება ვიბრომკვებავის (2) ბუნკერში, საიდანაც მიეწოდება ვიბაციულ ცხავს (3). ვიბროცხავზე ესხმება ტექნიკური წყალი.

წვრილმარცვლოვანი ქვიშის მასა წყალთან ერთად მიეწოდება სპირალურ კლასიფიკატორებს (15 და 16) გასარეცხად. საიდანაც 0-5 ფრაქცია ტრანსსპორტიორის მეშვეობით (36) განთავსდება ბაქანზე (17). ვიბროცხავზე დარჩენილი საშუალო ზომის მასა ტრანსპორტიორის (28) მეშვეობით მიეწოდება როტორულ მსხვრევანას (6). ხოლო მსხვილი მასა მიეწოდება ყბებიან(4) და კონუსურ მსხვრევანებს(5). ყბებიანი სამსხვრეველების გავლის შემდეგ მასალა ლენტური ტრანსპორტიორებით (26 და 27) მიეწოდება როტორულ მსხვრევანას (6), საიდანაც ლენტური ტრანსპორტიორით (29) წყლის თანხლებით მიეწოდება ვიბროცხავზე (10). ვიბროცხავით ხდება 3 ფრაქციის გამოყოფა, 0-5 მმ-იანი ქვიშის მასა წყალთან ერთად მიეწოდება სპირალურ კლასიფიკატორებს (13 და 14). საიდანაც 0-5 ფრაქცია ტრანსსპორტიორის მეშვეობით (35) განთავსდება ქვიშის ბაქანზე (18). ვიბროცხავიდან 5-10 და 10-20 ფრაქციები ტრანსპორტიორების (33 და 34) მეშვეობით განთავსდება შესაბამის ბაქნებზე (19და10). 20 მმ-ზე დიდი ფრაქცია ტრანსპორტიორის(30) მეშვეობით მიეწოდება წისქვილს (9), საიდანაც გროვდება ბუნკერში (11) და ბრუნდება ვიბროცხავზე (10).

ტექნოლოგიური პროცესი სველია. წყალაღება მოხდება მდ. თეთრი არაგვიდან (საორიენტაციო GPS წერტილი X=464152; Y=4697389). გამოყენებული წყალი გაივლის სამსაფეხურიან სალექარს და ჩაედინება მდ. თეთრ არაგვში (GPS კორდინატზე X=464295 Y=4697294). საათში აღებული წყლის რაოდენობა იქნება 120მ³.

ცხრილი 5.

N	დასახელება	N	დასახელება
1	პანდუსი	20	10-20ფრაქციის ბაქანი
2	მიმწოდი ბუნკერი	21	სალექარის სექცია
3	ვიბროცხავი	22	სალექარის სექცია
4	ყბებიანი მსხვრევანა	23	სალექარის სექცია
5	კონუსური მსხვრევანა	24	წყლის დამაგროვებელი მოცულობა
6	როტორული მსხვრევანა	25	საოფისე კონტეინერი
7	ტრანსფორმატორი	26	ტრანსპორტიორი 1000×21000 მმ;
8	ძაბვის გამანაწილებელი	27	ტრანსპორტიორი 1000×25000 მმ
9	წისქვილი	28	ტრანსპორტიორი 1000×21000 მმ;
10	ვიბროცხავი	29	ტრანსპორტიორი 1000×25000 მმ
11	ბუნკერი	30	ტრანსპორტიორი 1000×25000 მმ
12	აგს	31	ტრანსპორტიორი 1000×23000 მმ
13	კლასიფიკატორი	32	ტრანსპორტიორი 1000×20000 მმ
14	კლასიფიკატორი	33	ტრანსპორტიორი 650×30000 მმ
15	კლასიფიკატორი	34	ტრანსპორტიორი 650×30000 მმ
16	კლასიფიკატორი	35	ტრანსპორტიორი 800×30000 მმ
17	0-5ფრაქციის ბაქანი	36	ტრანსპორტიორი 800×25000 მმ
18	0-5ფრაქციის ბაქანი	37	ტრანსპორტიორი 800×25000 მმ
19	5-10 ფრაქციის ბაქანი		

7. ობიექტის წყალმომარავება და წყალარინება.

საწარმოში წყალი გამოიყენება სასმელ-სამეურნეო და საწარმოო მიზნებისათვის.

სასმელი წყლის შეძენა მოხდება უახლოესი მარკეტებიდან.

საწარმოო მიზნით წყალი გამოიყენება ქვიშა-ხრეშის სველი მეთოდით მსხვრევა-დახარისხების პროცესში. დაგეგმილი ტექნოლოგიური პროცესისა და ტექნოლოგიური რეგლამენტის შესაბამისად 1 მ³ ინერტული მასალის გადამუშავებას (პირველადი და მეორადი რეცხვა) დასჭირდება 2 მ³-მდე ტექნიკური წყალი. შესაბამისად საათში დასჭირდება 120 მ³, დღეში 960 მ³, ხოლო წელიწარში 288 000 მ³ წყალი.

საწარმოო მიზნით წყალაღება გათვალისწინებულია მდ. თეთრი არაგვიდან, შემდეგ საორიენტაციო კოორდინატზე x-464152 y-4697389, წყალაღების წერტილის დაზუსტება მოხდება საწარმოს მოწყობისას. მდინარის სანაპიროზე მოეწყობა სატუმბი სადგური.

რადგან კომპანია სარგებლობს ქვეშეთის ტერიტორიაზე მოწყობილი ჩინეთის რკინიგზის 23-ე ბიუროს ჯგუის მუდმივმოქმედი ფილიალის საამშენებლო ბანაკის ადმიისტრაციული ოფისით

და საყოფაცხოვრებო დანიშნულების ობიექტებით, საწარმოს ტერიტორიაზე განთავსდება საყოფაცხოვრებო დანიშნულების ერთი ვაგონი და მხოლოდ ერთი სველი წერტილი.

ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით, საწარმოს ექსპლოატაციის ეტაპზე მოსალოდნელი სამეურნეო-საყოფაცხოვრებო წყლის ხარჯი იქნება მცირე, ერთ თანამშრომელზე საშუალოდ 15 ლ/დღ. შესაბამისად სამეურნეო მიზნით დღეში საჭირო წყლის რაოდენობა იქნება $10 \times 15 = 150$ ლ. წელიწადში $150 \times 3000 / 1000 = 45$ მ³/წელ. აღნიშნული მიზისთვისაც შესაძლებელია მდ. არაგვის წყლის გამოყენება.

მდ.თეთრი არაგვს სათავე აქვს ყელის ვულკანური ზეგნის ჩრდილო-აღმოსავლეთ ნაწილზე, ზღვის დონიდან 3180 მეტრზე. დაბა ფასანაურთან უერთდება გუდამაყრის (შავი) არაგვი. სიგრძე 41 კმ, აუზის ფართობი 339 კმ². საზრდოობს მიწისქვეშა, თოვლის, წვიმისა და მყინვარული (უმნიშვნელოდ) წყლით. წყალდიდობა იცის აპრილიდან აგვისტომდე, წყალმცირობა - ზამთარში. წყალდიდობის პერიოდზე მოდის წლიური ჩამონადენის 60-65%, შემოდგომაზე - 19-20%, ზამთარზე - 17-18%. საშუალო წლიური ხარჯი ფასანაურთან 12,2 მ³/წელ. დეკემბრის მეორე ნახევრიდან თებერვლის ბოლომდე იცის ყინულნაპირისი, თოში და ძგიფი.

საწარმოში წარმოიქმნება სამეურნეო-ფეკალური და საწარმოო ჩამდინარე წყლები. საწარმოო ჩამდინარე წყლის ხარჯი, ტექნოლოგიური დანაკარგის გათვალისწინებით იქნება 108 მ³/სთ, 864 მ³/დღ და 259 200 მ³/წელ. ტექნოლოგიური პროცესებიდან ჩამდინარე წყლები იკრიბება და მიეწოდება სამგანყოფილებიან სალექარს (I საფეხური - 5x10x2.5; II საფეხური 5x15x2.5; III საფეხური - 5x15x2.5. ჯამური მოცულობა ტოლი იქნება 500 მ³), რომელიც მოწყობილია სამსხვრევ-დამხარისხებელი ხაზის მიმდებარედ, ყველაზე დაბალ ნიშნულზე. აღნიშნულის გამო სალექარში ჩაედინება საწარმოო მოედანზე წარმოქმნილი ატმოსფერული ნალექების წყლებიც.

სალექარის საერთო მოცულობა შეადგენს 500 მ³, მუშა მოცულობა 350 მ³-ია, ხოლო 150 მ³-წარმოადგენს სალამე ნაწილს. დალექვის საერთო დრო 3 საათია, რაც უზრუნველყოფს ჩამდინარე წყალზე შეწონილი ნაწილაკების მოშორებას, სალექარის გავლის შემდეგ შეწონილი ნაწილაკების რაოდენობა არ გადააჭარბებს 60მგ/ლ. ჩამდინარე წყალი ჩაედინება მდ. არაგვში კოორდინატზე X- 464275 Y- 4697294.

სამეურნეო-ფეკალური ჩამდინარე წყლებისათვის მოეწყობა საასენიზაციო ორმო, რომლის მომსახურეობა განხორციელდება ხელშეკრულების საფუძველზე.

საწარმოს ტერიტორიის აღმოსავლეთით შესასვლელთან, საკუთარი ტრანსპორტის გასამართად, მოეწყობა დიზელით ავტოგასამართი წერტილი, რომლის მიმდებარე ტერიტორია მობეტონდება. გასამართი პუნქტის საწარმოო მოედნის ფართობი იქნება 30 მ², რომელიც უზრუნველყოფილი იქნება ატმოსფერული ნალექების წყლების შემკრები არხებით. შემთხვევით დაღვრილი ნავთობპროდუქტის შესაკრებად მოეწყობა ნავთობდამჭერი. აღნიშნული ტერიტორიიდან სანიაღვრე წყლები მიეწოდება ნავთობდამჭერში, სათანადო გაწმენდის შემდეგ ჩაშვებული იქნება მდ. თეთრ არაგვში, საწარმოო ჩამდინარე წყალთან ერთად, შემდეგ კოორდინატზე: X- 464275 Y- 4697294.

სამშენებლო კლიმატოლოგიის შესაბამისად, სანიაღვრე წყლის წლიური მოცულობა იქნება:

$$Q=10 \times 0,003 \times 739 \times 0,264 = 6,2 \text{ } \text{dm}^3/\text{წელ}$$

ხოლო დღედამური მაქსიმუმი შეადგენს:

$$Q=10 \times 0,003 \times 82 \times 0,264 = 0,649 \text{ } \text{dm}^3/\text{დღ.}$$

8. გარემოზე შესაძლო ზემოქმედება საწარმოს ფუნქციონირების პროცესში

გარემოზე და ადამიანის ჯანმრთელობაზე მოსალოდნელი ზემოქმედება შეიძლება გამოიხატოს: ატმოსფერული ჰაერის ხარისხობრივი მდგომარეობის გაუარესებით; ხმაურის გავრცელებით; ნიადაგის, ზედაპირული და მიწისქვეშა წყლების დაბინძურებით; ბიოლოგიურ გარემოზე ზემოქმედებით; ნარჩენების მართვის პროცესში მოსალოდნელი ზემოქმედებით და სხვ.

8.1. ზემოქმედება ატმოსფერულ ჰაერზე

საწარმოს ფუნქციონირების პროცესში ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების წყაროს წარმოადგენს ქვიშა-ხრეშის სამსხვრევ-დამხარისხებელი დანადგარები.

ქვიშა-ხრეშის მსხვრევის ტექნოლოგიური პროცესი წარმოებს სკელი მეთოდით. ამის გამო უმნიშვნელოა მტვერის წარმოქმნა, როგორც სამუშაო ადგილებზე, ასევე გაფრქვევა ატმოსფერულ ჰაერში. პროცესში ატმოსფეროში გამოიყოფა არაორგანული მტვერი SiO_2 -ის 20%-მდე შემცველობით.

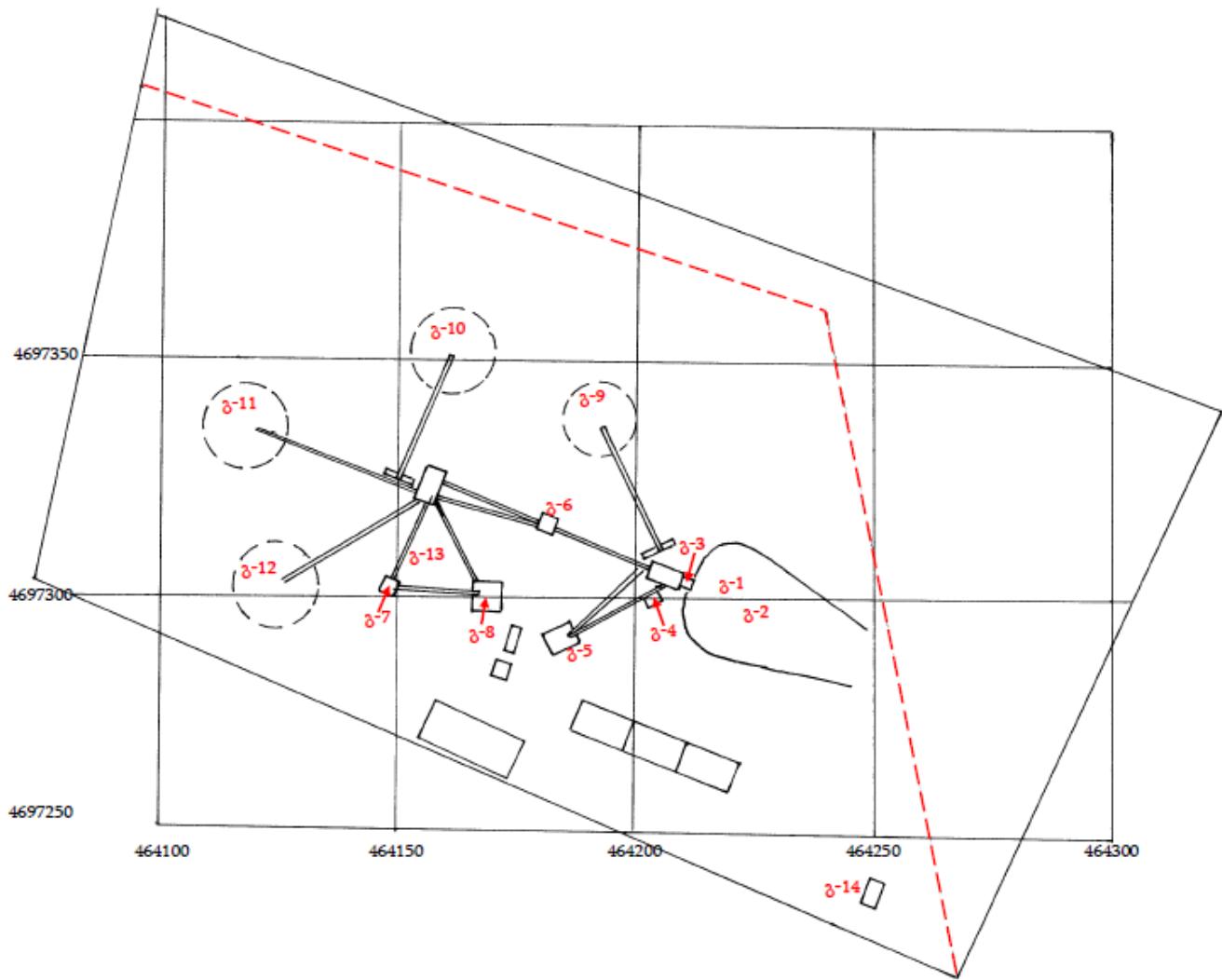
მტვერის გამოყოფისა და გაფრქვევის წყაროდ შეიძლება ჩაითვალოს ყველა ტექნოლოგიური პროცესი და დანადგარი. სამშენებლო მასალების წარმოებისას არაორგანიზებული წყაროებიდან გაფრქვევის გაანგარიშების მეთოდური მითითების შესაბამისად 3%-ზე მეტი ტენიანობის მქონე ქვიშისა და 20%-ზე მეტი ტენიანობის სხვა მასალების შემთხვევაში გაფრქვევები უნდა ჩაითვალოს 0-ს ტოლად. ამის გათვალისწინებით გაფრქვევის გაანგარიშება არ მოხდება ვიბროცხავის და კლასიფიკატორის მუშაობისას, ქვიშალორდის ბაქანზე განთავსებისას და ტრანსპორტიორებით სველი მასის გადატანისას (ტრანსპორტიორები 26-31;34-37).

ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით მტვრის გამოყოფისა და გაფრქვევის წყაროებს წარმოადგენს (ნახაზი 11):

- ნედლეულის განთავსება პოლიგონზე (გ-1 წყარო);
- გაფრქვევა ნედლეულის პოლიგონიდან (გ-2 წყარო);
- ნედლეულის მკვებავის ბუნკერში ჩაყრა (გ-3 წყარო);
- ყბებიანი მსხვრევანა (გ- 4 წყარო)
- კონუსური მსხვრევანა(გ-5 წყარო);

- როტორული მსხვრევანა (გ-6 წყარო);
- საცერი (გ-7 წყარო);
- საცერის ბუნკერი (გ-8 წყარო);
- ქვიშის ბაქნები (გ-9 და გ-10 წყაროები);
- ღორღის ბაქნები (გ-11 და გ-12 წყაროები);
- N32 და N33 ტრანსპორტიორებით გადაადგილება (გ-13 წყარო);
- დიზელის რეზერვუარი (გ-14 წყარო).

საწარმოს ფუნქციონირების შედეგად ატმოსფერულ ჰაფრქვეულ მავნე ნივთიერებათა ანგარიში განხორციელდა საანგარიშო მეთოდიკების გამოყენებით . ანგარიში შესრულებულია მაქსიმალური დატვირთვის პირობებისათვის. ვითვალისწინებთ ტექნიკური რეგლამენტის დანართი 117 პირობას, რომ თუ წყარო არ არის აღჭურვილი ასპირაციული სისტემით და მტვრის გამოყოფა ხდება დახურულ სივრცეში, აგრეთვე იმ შემთხვევაში, როდესაც მოწყობილობების მუშაობა მიმდინარეობს დია ცის ქვეშ, გათვალისწინებული უნდა იქნეს შემასწორებელი მტვრის დალექვის მახასიათებელი კოეფიციენტი-0,4.



ნახაზი 11. გაფრქვევის წყაროები

საწარმოს ბიზნესგეგმის მიხედვით ქვიშა-ხრეშის სამსხვრევი ხაზის ფუნქციონირებისას წლის განმავლობაში სამუშაო დღეთა რაოდნობაა 300; სამუშაო საათების რაოდნობა წელიწადში 3000 სთ; წლის განმავლობაში ნავარაუდებია $147000\text{m}^3/\text{წელ}$ ქვიშა-ხრეშის დამსხვრევა და გარეცხვა.

- გაფრქვევის ანგარიში ნედლეულის ბაქნებზე განთავსებისას (გ-1 წყაროები)

გამოყოფილი მტვრის რაოდენობა იანგარიშება ფორმულით:

$$M_{\text{მტ}} = K_1 \times K_2 \times K_3 \times K_4 \times K_5 \times K_7 \times K_9 \times G \times B \times 10^6 \times 0,4/3600 \text{ გ/წმ}, (1)$$

სადაც

K_1 - მასალაში მტვრის ფრაქციის წილია;

K₂ - მტვრის მთლიანი მასიდან აეროზოლში გადასული მტვრის წილია;

K₃ - მტვრის წარმოქმნაზე ქარის სიჩქარის გავლენის მახასიათებელი კოეფიციენტია;

K₄ - გარეშე ზემოქმედებისაგან საწყობის დაცვითუნარიანობის მახასიათებელი კოეფიციენტია;

K₅ - მტვრის წარმოქმნაზე მასალის სინოტივის გავლენის მახასიათებელი კოეფიციენტია;

K₇ - გადასამუშავებელი მასალის ზომების მახასიათებელი კოეფიციენტია;

K₉ - შემასწორებელი კოეფიციენტი; ავტოთვითმცლელიდან 10 ტონამდე წონის მასალის ზალპური ჩამოცლისას აიღება 0,2 , 10ტ_ზე მეტის შმთხვევაში აიღება 0,1 . სხვა შმთხვევაში იგი აიღება 1-ს ტოლი.

B - გადატვირთვის სიმაღლეზე დამოკიდებულების კოეიციენტია;

G - წარმადობაა, ტ/სთ;

აღნიშნული კოეფიციენტებისა და სიდიდეების მნიშვნელობები საწარმოს კონკრეტული პირობებისათვის აიღება მეთოდიკებში მოცემული დანართებიდან.

საანგარიშო კოეფიციენტების მნიშვნელობები შემდეგია:

K₁- 0,05 ; K₂ – 0,03 ; K₃ – 1,2 ; K₄ – 1,0 ; K₅ - 0,01 ; K₇ – 0,2 ; K₉ – 0,1 ; B – 0,5 ; G – 61,25 ტ/სთ.

აღნიშნული მნიშვნელობების ჩასმით მივიღებთ:

$$M_{\text{მტვ}} = 0,05 \times 0,03 \times 1,2 \times 1,0 \times 0,01 \times 0,2 \times 0,1 \times 0,5 \times 61,25 \times 10^6 \times 0,4 / 3600 = 0,0012 \text{ გ/წმ}$$

$$G_{\text{მტვ}} = 0,0012 \times 2400 \times 3600 / 10^6 = 0,0104 \text{ ტ/წელ}$$

- გაფრქვევის ანგარიში ნედლეულის პოლიგონებიდან (გ-2 წყარო)

წარმოქმნილი მტვრის რაოდენობა იანგარიშება 2 ფორმულის მიხედვით

$$M_{\text{მტვ}} = K_3 \times K_5 \times K_6 \times K_7 \times q \times f \text{ გ/წმ}; \quad (2)$$

სადაც

K₃ = 1,2 - მტვრის წარმოქმნაზე ქარის სიჩქარის გავლენის მაჩვენებელი კოეფიციენტი:

K₅ = 0,1 - მტვრის წარმოქმნაზე მასალის სინოტივის გავლენის მაჩვენებელი კოეფიციენტია;

K₆ = 1,3 - დასასაწყობებელი მასალის ზედაპირის პროფილის მაჩვენებელი კოეფიციენტია, მერყეობს 1,3-დან 1,6-მდე;

K₇ = 0,6 გადასამუშავებელი მასალის ზომების მახასიათებელი კოეფიციენტი;

q = 0,002 - მტვრის წატაცების ინტენსივობაა 1 კვ.მ. ფაქტიური ზედაპირის ფართობიდან, გ/მ²წმ;

f = 500 მ² - ამტვერების ზედაპირის ფართობია.

ამ მონაცემების მიხედვით გვექნება

$$M_{\text{მტრ}} = 1,2 \times 0,1x 1,3 \times 0,6x 0,002 \times 500 \times 0,4 = 0,0374 \text{ გრ/წმ}$$

$$G_{\text{მტრ}} = 0,0374 \times 2400 \times 3600 / 10^6 = 0,3231 \text{ ტ/წელ.}$$

- გაფრქვევის ანგარიში ბუნკერში მიწოდებისას (გ-3 წყარო)

გაფრქვევის გაანგარიშება ხდება 1 ფორმულით საანგარიშო კოეფიცინტების შემდეგი მნიშვნელობებისათვის:

$$K_1 - 0,05 ; K_2 - 0,03 ; K_3 - 1,2 ; K_4 - 0,1 ; K_5 - 0,01 ; K_7 - 0,2 ; K_9 - 0,2 ; B - 0,5 ; G - 61,25 \text{ ტ/სთ.}$$

აღნიშნული მნიშვნელობების ჩასმით მივიღებთ:

$$M_{\text{მტრ}} = 0,05x 0,03 \times 1,2 \times 0,1x 0,01x 0,2x 0,2x 0,5 \times 61,25 \times 10^6 \times 0,4 / 3600 = 0,0002 \text{ გ/წმ}$$

$$G_{\text{მტრ}} = 0,0002 \times 2400 \times 3600 / 10^6 = 0,0017 \text{ ტ/წელ}$$

- გაფრქვევის ანგარიში ყბებიანი სამსხვრეველადან (გ-4 წყარო).

მტვრის გამოყოფის ხვედრითი მაჩვენებელი [4]-ის მიხედვით 1ტონა სველი მასალის მსხვრევისას შეადგენს 0,009 კგ/ტ; იმის გავითვალისწინებთ, რომ წელიწადში სამუშაო საათების რაოდენობა შეადგენს 2400 საათს და სამსხვრევში გატარდება 70000 ტ მასა, მივიღებთ:

$$G = 70\ 000 \times 0,009 \times 0,4 / 10^3 = 0,252 \text{ ტ/წელ}$$

$$M = 0,252 \times 10^6 / 2400 \times 3600 = 0,029 \text{ გ/წმ};$$

- ანალოგიური იქნება მეორე კონუსური სამსხვრევისთვისაც (გ-5 წყარო)
 $G = 0,252 \text{ ტ/წელ} M = 0,029 \text{ გ/წმ};$

- გაფრქვევის ანგარიში როტორული სამსხვრეველადან (გ-6 წყარო).

$$G = 100\ 000 \times 0,009 \times 0,4 / 10^3 = 0,36 \text{ ტ/წელ}$$

$$M = 0,36 \times 10^6 / 2400 \times 3600 = 0,0417 \text{ გ/წმ};$$

- გაფრქვევის ანგარიში წისქვილიდან (გ-7 წყარო)

წისქვილში ხორციელდება მასალის მესამეული მშრალი მსხვრევა. მტვრის გამოყოფის ხვედრითი მაჩვენებელი [4]-ის მიხედვით 1ტონა მასალის მსხვრევისას შეადგენს 0,93 კგ/ტ; იმის გავითვალისწინებთ, რომ წელიწადში სამუშაო საათების რაოდენობა შეადგენს 2400 საათს და სამსხვრევში გატარდება 20000 ტ მასა, მივიღებთ:

$$G = 20\ 000 \times 0,93 \times 0,4 / 10^3 = 7,44 \text{ ტ/წელ}$$

$$M = 7,44 \times 10^6 / 2400 \times 3600 = 0,8611 \text{ გ/წმ};$$

- გაფრქვევის ანგარიში წისქვილის ბუნკერში მიწოდებისას (გ-8 წყარო)

საანგარიშო კოეფიციენტების მნიშვნელობები შემდეგია:

$$K_1 = 0,05 ; K_2 = 0,03 ; K_3 = 1,0 ; K_4 = 0,2 ; K_5 = 0,01 ; K_7 = 0,4 ; K_9 = 1 ; B = 0,4 ; G = 8,33 \text{ ტ/სთ.}$$

აღნიშნული მნიშვნელობების ჩასმით (5.1) გამოსახულებაში მივიღებთ:

$$M_{\text{მტ}} = 0,05 \times 0,03 \times 1,0 \times 0,2 \times 0,01 \times 0,4 \times 1,0 \times 0,4 \times 8,33 \times 10^6 \times 0,4 / 3600 = 0,0004 \text{ გ/წმ}$$

$$G_{\text{მტ}} = 0,0004 \times 2400 \times 3600 / 10^6 = 0,0035 \text{ ტ/წელ}$$

- გაფრქვევა ქვიშის ბაქნებიდან (გ-9 და გ-10 წყაროები)

წარმოქმნილი მტვრის რაოდენობა იანგარიშება 5.2. ფორმულის მიხედვით

$$M_{\text{მტ}} = K_3 \times K_5 \times K_6 \times K_7 \times q \times f \text{ გ/წმ; } (5.3)$$

სადაც

$K_3 = 1,2$ - მტვრის წარმოქმნაზე ქარის სიჩქარის გავლენის მაჩვენებელი კოეფიციენტი;

$K_5 = 0,1$ - მტვრის წარმოქმნაზე მასალის სინოტივის გავლენის მაჩვენებელი კოეფიციენტია;

$K_6 = 1,3$ - დასასაწყობებელი მასალის ზედაპირის პროფილის მაჩვენებელი კოეფიციენტია,

მერყეობს 1,3–დან 1,6–მდე;

$K_7 = 0,8$ გადასამუშავებელი მასალის ზომების მახასიათებელი კოეფიციენტი;

$q = 0,002$ - მტვრის წატაცების ინტენსივობაა 1 კვ.მ. ფაქტიური ზედაპირის ფართობიდან,

გ/მ²წმ;

$f = 200 \text{ მ}^2$ - ამტვერების ზედაპირის ფართობია.

ამ მონაცემების მიხედვით გვექნება

$$M_{\text{მტ}} = 1,2 \times 0,1 \times 1,3 \times 0,8 \times 0,002 \times 200 \times 0,4 = 0,02 \text{ გრ/წმ}$$

$$G_{\text{მტ}} = 0,02 \times 2400 \times 3600 / 10^6 = 0,1728 \text{ ტ/წელ}$$

- ანალოგიური იქნება გ-10 წყაროსთვისაც.

$$M_{\text{მტ}} = 0,02 \quad G_{\text{მტ}} = 0,1728$$

- გაფრქვევა ღორღის ბაქნებიდან (გ-11 და გ-12 წყაროებიდან)

წარმოქმნილი მტვრის რაოდენობა იანგარიშება 5.2. ფორმულის მიხედვით

$$M_{\text{მტ}} = K_3 \times K_5 \times K_6 \times K_7 \times q \times f \text{ გ/წმ; } (2)$$

სადაც

$K_3 = 1,2$ - მტვრის წარმოქმნაზე ქარის სიჩქარის გავლენის მაჩვენებელი კოეფიციენტი;

$K_5 = 0,1$ - მტვრის წარმოქმნაზე მასალის სინოტივის გავლენის მაჩვენებელი კოეფიციენტია;

$K_6 = 1,3$ - დასასაწყობებელი მასალის ზედაპირის პროფილის მაჩვენებელი კოეფიციენტია, მერყეობს 1,3–დან 1,6–მდე;

$K_7 = 0,6$ გადასამუშავებელი მასალის ზომების მახასიათებელი კოეფიციენტი;

$q = 0,002$ - მტვრის წატაცების ინტენსივობაა 1 კვ.მ. ფაქტიური ზედაპირის ფართობიდან, გ/მ²წმ; $f = 200 \text{ მ}^2$ - ამტვერების ზედაპირის ფართობია.

ამ მონაცემების მიხედვით გვექნება

$$M_{\text{მტრ}} = 1,2 \times 0,1x 1,3 \times 0,6x 0,002 \times 200 \times 0,4 = 0,015 \text{ გ/წმ}$$

$$G_{\text{მტრ}} = 0,015 \times 2400x 3600/10^6 = 0,1294 \text{ ტ/წელ}$$

- ანალოგიური იქნება გ-12 წყაროსთვისაც.

$$M_{\text{მტრ}} = 0,015 \text{ გ/წმ}$$

$$G_{\text{მტრ}} = 0,1294 \text{ ტ/წელ}$$

- გაფრქვევის ანგარიში ლენტური ტრანსპორტიორებით გადაადგილებისას (გ-13 წყარო).

გაანგარიშება განხორციელდა იმ 2 ცალი(N32;N33) ლენტური ტრანსპორტიორის ერთდროული მუშაობისას, რომლებზეც ხვდება ნაკლებ დატენიანებული მასა.

მასალების ლენტური ტრანსპორტიორით გადაადგილებისას მტვრის გაფრქვევები იანგარიშება ფორმულით:

$$M_{\text{მტ3}} = W \times K \times B \times L \times 10^3 \text{ გ/წმ}; \quad (4.)$$

სადაც,

$$W - ჰაერის შებერვით გამოწვეული მტვრის ხვედრითი გაფრქვევა და ტოლია 3×10^{-5} კგ/მ²წმ;$$

$$K - ნედლეულის დაქუცმაცების კოეფიციენტია და ტოლია 0,1 მ-ის;$$

$$B - ლენტის სიგანეა და ტოლია 1,0მ-ის;$$

$$L - ლენტის ჯამური სიგრძეა და ტოლია 43 მ;$$

სათანადო მნიშვნელობების ჩასმით მივიღებთ:

$$M_{\text{მტ3}} = 3 \times 10^{-5} \times 0,1 \times 1,0 \times 43 \times 10^3 \times 0,4 = 0,0516 \text{ გ/წმ}$$

$$G_{\text{მტ3}} = 0,0516 \times 2400 \times 3600/10^6 = 0,4458 \text{ ტ/წელ};$$

- გაფრქვევა დიზელის საწვავის კვანძიდან (გაფრქვევის გ-14 წყარო)

დიზელით გასამართი კვანძიდან ატმოსფერულ ჰაერში გამოიყოფა ნახშირწყალბადები. საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 31 დეკემბრის დადგენილება #435 შესაბამისად, ავტოგასამართი სადგურის ფუნქციონირებისას დიზელის მიღება-შენახვა-რეალიზაციის დროს გამოყოფილი მავნე ნივთიერებათა რაოდენობა შეადგენს 0,0025გ ნახშირწყალბადებს (ჯამურად) 1 ლიტრ მიღებულ და გაცემულ დიზელის საწვავზე.

ობიექტის ბიზნეს გეგმის შესაბამისად ნავარაუდებია 300 000 ლ დიზელის საწვავის მიღება/გაცემა.

აქედან გამომდინარე გამოყოფილი ნახშირწყალბადების რაოდენობა იქნება:

$$\text{ნახშირწყალბადები} = 300 000 \times 0,0025/10^6 = 0,0008 \text{ ტ/წელ}$$

$$\text{მნახშირწყალბადები} = 0,0008 \times 10^6/3000 \times 3600 = 0,00007 \text{ გ/წმ};$$

ამდენად, საწარმოს სრული ტექნოლოგიური პროცესის დროს გამოყოფილი მტვრის მაქსიმალური წამური ინტენსიობა იქნება 1,1216 გ/წმ და წლიური რაოდენობა-9,6929 ტ/წ, ხოლო ნახშირწყალბადების წამური ინტენსიობა იქნება 0,00007 გ/წმ და წლიური რაოდენობა 0,0008 ტ/წელ.

ანგარიშიდან ჩანს, რომ დღის განმავლობაში მოსალოდნელია საშუალოდ 32 კგ. მტვერის გაფრქვევა, რომლის კონცენტრაციამაც არ შეიძლება გადააჭარბოს ზღვრულ დასაშვებ კონცენტრაციას უახლოეს მოსახლესთან. ამდენად ატმოსფერულ ჰაერზე მოსალოდნელი ზემოქმედება იქნება დაბალი.

8.2. ხმაურის ზემოქმედება

საწარმოს მუშაობისას მოსალოდნელია ხმაურის წარმოქმნა და გავრცელება, რამაც შეიძლება უარყოფითი გავლენა მოახდინოს გარემოზე და ადამიანებზე.

საწარმოს ექსპლუატაციის ეტაპზე ხმაურის წყაროს წარმოადგენენ ტექნოლოგიურ პროცესში ჩართული დანადგარ-მექანიზმები (სამსხვრევი და ვიბროცხავიები). ლიტერატურული წყაროების მიხედვით სამსხვრევ-დამხარისხებელი ხაზის მუშაობისას ხმაურის მაქსიმალური დონე აღწევს 95 დბა-ს.

საწარმოს მუშაობა გათვალისწინებულია დღის საათებში. დღის პერიოდისათვის საცხოვრებელ და საძილე სათავსოებში აკუსტიკური ნორმები საქართველოს მთავრობის N398 დადგენილებით დამტკიცებული ტექნიკური რეგლამენტის დანართი 1-ს მიხედვით შეადგენს 35 დბა-ს.

ხმაურწარმომქმნელი დანადგარები საპროექტო ტერიტორიის საზღვრიდან დაშორებული იქნება 25 მ. ამის გათვალისწინებით მანძილი უახლოეს საცხოვრებელ სახლსა და ხმაურის წყაროს შორის იქნება 135 მ.

საანგარიშო წერტილში ბგერითი წნევის ოქტავური დონეები იანგარიშება ფორმულით:

$$L = L_p - 15 \lg r + 10 \lg \Phi - \beta r / 1000 - 10 \lg \Omega, \text{ დბა}$$

სადაც,

L_p – ხმაურის წყაროს სიმძლავრის ოქტავური დონე; გამოყენებული მანქანა დანადგარების სიმძლავრეთა გათვალისწინებით იგი ტოლია 95 დბა.

Φ – ხმაურის წყაროს მიმართულების ფაქტორი, უგანზომილებო, განისაზღვრება ცდის საშუალებით და იცვლება 1-დან 8-მდე ბგერის გამოსხივების სივრცით კუთხესთან დამოკიდებულებით);

r – მანძილი ხმაურის წყაროდან საანგარიშო წერტილამდე;

Ω – ბგერის გამოსხივების სივრცითი კუთხე, რომელიც მიიღება: $\Omega = 4\pi \cdot \text{სივრცეში განთავსებისას}$; $\Omega = 2\pi - \text{ტერიტორიის } \Phi \text{ დაპირზე განთავსებისას}$; $\Omega = \pi - \text{ორ წიბოიან კუთხეში}$; $\Omega = \pi / 2 - \text{სამ წიბოიან კუთხეში}$;

β- αტმოსფეროში ბგერის მიღევადობა (დბ/კმ) ცხრილური მახასიათებელი.

შესაბამისი მნიშვნელობების ჩასმით საცხოვრებელ სახლთან ხმაურის დონე იქნება:

$$L=95-15lg135+10 lg1-10,5x135/1000-10 lg12,56 =95-15 \times 2,13-1,42-10 \times 1,099=50,64 \text{ დბა}$$

თუ გავითვალისწინებთ, რომ დასახლებული პუნქტი მდებარეობს საწარმოს განთავსების დონიდან 12 მ სიმაღლეზე და საწარმოსა და საცხოვრებელ სახლს შორის განთავსებულია მწვანე ნარგაობა, ხმაურის დონე შემცირდება 7-10 დბა-ით. ასევე გასათვალისწინებულია რომ საცხოვრებელი სახლის კაპიტალურ კედლებს აქვთ ხმაურის შთანთქმის უნარი. ლიტერატურული მონაცემებით (Борьба с шумом на производстве. Справочник. Е.Юдин. М.1985. Газердно 173; 224) ღია გარემოში კაპიტალური კედელის ეფექტურობა შეადგენს 10-15 დბა, შეიძლება დავასკვნათ, რომ საცხოვრებელ სახლებში საპროექტო საწარმოს გავლენა მოსალოდნელი არ არის.

თუ საწარმოს ექსპლოატაციის პროცესში აღმოჩნდება ხმაურის დონის გადაჭარბება, საწარმოს სამხრეთ საზღვარზე მოწყობა კაპიტალური კედელი, რომლის ბგერათიზოლაციის უნარი 15-20 დბა-ს ტოლია, და უზრუნველყოფილი იქნება ნორმების დაცვა.

საწარმოში დასაქმებულებზე ხმაურის გავლენის შესამცირებლად საჭიროების შემთხვევაში გამოყენებული იქნება სმენის დამცავი ინდივიდუალური საშუალებები, შრომის უსაფრთხოების წესების შესაბამისად.

8.3.ზემოქმედება ლანდშაფტზე და ბიომრავალფეროვნებაზე

საწარმოს განთავსება დაგეგმილია მდ. თეთრი არაგვის სანაპიროზე, საპროექტო ტერიტორიაზე გაცემულია წიაღითსარგებლობის ლიცენზია და გათვალისწინებულია მოპოვებითი სამუშაოები, რაც თავისთავად გულისხმობს საკარიერო მეურნეობის მოწყობას. ქვიშა-ხრეშის სამსხვრევ-დამხარისხებელი საწარმო მოწყობა სალიცენზიონ კონტურში, რაც მნიშვნელოვნად არ შეცვლის საკარიერო მეურნეობის პირობებში შექმნილ ხედს. ამასთან, ტერიტორიის მიმდებარედ ლანდშაფტი ანთროპოგენურია, სამხრეთით მდებარეობს საავტომობილო გზა. საპროექტო საწარმო იმუშავებს ლიცენზიის მოქმედების პერიოდში, ლიცენზიის ვადის ამოწურვის შემდეგ ყველა ნაგებობა დაშლილი და გატანილი იქნება ტერიტორიიდან. ამასთან, საწარმო განთავსედბა გზიდან 12 მეტრით დაბალ ნიშნულზე. ამდენად, ვიზუალურ-ლანდშაფტური ცვლილება იქნება დროებითი და ზემოქმედება უნდა შეფასდეს როგორც დაბალი.

საპროექტო ტერიტორია თავისუფალია ხემცენარებისაგან, შესაბამისად დაგეგმილი სამუშაოების შედეგად არ მოხდება ხე მცემარეების მოჭრა. მიმდებარედ საქართველოს წითელი წიგნისა და წითელი ნუსხის სახეობები, ან რაიმე კონსერვაციული ღირებულების ეზომპლიარები არ არის გამოვლენილი, თუ არ ჩავთვლით ავტომაგისტრალის გასწვრივ განთავსებულ ფართოფოთლოვანი ხეების ზოლს, რომელშიც შერეულია კავლის ხეები (სურათი 9). საწარმოს მოწყობისა და ექსპლუატაციის დროს აღნიშნულ მცენარეებზე რაიმე ზემოქმედება მოსალოდნელი არ არის.



სურათი 9. კალის ხეები საავტომობილო გზის გასწვრივ

საწარმოს განთავსების ტერიტორია მდებარეობს სახელმწიფო მნიშვნელობის საავტომობილო ავტომაგისტრალის გასწვრივ, რომლებზედაც სატრანსპორტო ნაკადები ინტენსიურია როგორც დღის, ასევე ღამის საათებში, ამდენად ტერიტორიაზე მსხვილი ძუძუმწოვრების არსებობა ნაკლებსავარაუდოა. რაც შეეხება ორნითოვაუნას, ტერიტორიის მიმდებარედ გავრცელებული სახეობები შეგუებული არიან ანთროპოგენური გავლენის ზოლში (ხმაური, ტრანსპორტისა და ადამიანების მოძრაობა) ბინადრობას, ამიტომ მათზე მნიშვნელოვანი დამატებითი ზეგავლენა მოსალოდნელი არ არის. ამდენად გამორიცხულია ბუნებრივ ლანდშაფტზე, ფლორასა და ფაუნაზე დამატებითი უარყოფითი გავლენის მოხდენა.

საპროექტო ტექნოლოგიური ხაზი იდგმება ლიცენზირებულ ფართობზე, რომელზეც მოხდება ქვიშახრეშის მოპოვება წინასწარ შედგენილი დამუშავების პროექტის შესაბამისად. პროექტი ინფორმაციის სახით იქნა მიღებული წიაღის ეროვნული სააგენტოს მიერ (დანართი3). ლიცენზიის მოქმედების ვადა 5 წელია. საბადოს დამუშავების პროექტის თანახმად, რადგან მდინარის ქვიშა-ხრეშის მარაგები შევსებადია, ტერიტორიის რეკულტივაცია მოხდება ბუნებრივად. ამდენად, პროექტის დასრულების შემდეგ მოხდება ლანდშაფტის ბუნებრივი აღდგენა.

8.4. ნიადაგის ნაყოფიერ ფენაზე ზემოქმედება;

საწარმოს მოწყობისა და ექსპლუატაციის პროცესში ნიადაგზე პირდაპირი ზემოქმედება მოსალოდნელი არ არის. ობიექტი განთავსდება მდ. თეთრი არაგვის ქვიშა-ხრეშის გამოვლინების სალიცენზიო კონტურში, რომელიც ზემოდან არ არის დაფარული ნიადაგის საფარით. ამდენად მისი მოწყობით და ექსპლუატაციით ნიადაგის ნაყოფიერ ფენაზე უარყოფითი ზემოქმედება მოსალოდნელი არ არის. წიაღისეულის ათვისებისა და საწარმოს დემონტაჟის შემდეგ ტერიტორია ექვემდებარება ბუნებრივ აღდგენას.

რაც შეეხება არაპირდაპირ ზემოქმედებას, საპროექტო საწარმოს მიმდებარედ, გზიდან მდინარს კალაპოტამდე არ არის ნიადაგის ნაყოფიერი ფენა, ამდენად ნიადაგზე ზემოქმედების რისკი იმენად დაბალია, რომ შეიძლება ნულის ტოლად ჩაითვალოს.

8.5. ზემოქმედება ზედაპირულ წყლებზე

როგორც მეშვიდე პარაგრაფშია აღნიშნული, საწარმოში წყალი საჭიროა სასმელ-სამეურნეო და საწარმოო მიზნებისათვის, სასმელი წყლის შესყიდვა მოხდება უახლოესი მარკეტებიდან.

საწარმოო მიზნით წყალაღება გათვალისწინებულია მდ. თეთრი არაგვიდან, შემდეგ საორიენტაციო კოორდინატზე x-464152 y-4697389, წყალაღების წერტილის დაზუსტება მოხდება საწარმოს მოწყობისას. მდინარის სანაპიროზე მოეწყობა სატუმბი სადგური. დაგეგმილი ტექნოლოგიური პროცესისა და ტექნოლოგიური რეგლამენტის შესაბამისად 1 მ³ ინერტული მასალის გადამუშავებას (პირველადი და მეორადი რეცხვა) დასჭირდება 2 მ³-მდე ტექნიკური წყალი. შესაბამისად საწარმოს სათში დასჭირდება 120 მ³, დღეში 960,15 მ³, ხოლო წელიწარში 288 045 მ³ წყალი.

საწარმოს მაქსიმალური წყალაღება შეადგენს 0,033მ³/წმ-ს, რაც მდინარის საშუალო ხარჯის 0,27 %-ია. ამასთან, საწარმო ტექნიკურ წყალს, სათანადო გაწმენდის შემდეგ, ისევ აბრუნებს მდინარეში.

აღნიშნულიდან გამომდინარე, მდ. არაგვზე ზემოქმედება წყალაღებით იქნება უმნიშვნელო.

რაც შეეხება ჩამდინარე წყლებს, ტექნოლოგიაში გამოყენებული წყალი შეიკრიბება სპეციალური ღარებით, მიეწოდება კლასიფიკატორებს წვრილმარცვლოვანი ქვიშის გამოსაცლელად, კლასიფიკატორებიდან მიეწოდება ჰოროზონტალურ სალექარს.

ჩამდინარე წყლების დაბინძურება მოსალოდნელია შეწონილი ნაწილაკებით (ქვიშის მცირე ზომის ნაწილაკები), ამიტომ წყლის გაწმენდა მოხდება მექანიკური, დალექვის მეთოდით. ჩამდინარე წყლის მოსალოდნელი ხარჯი იქნება 0,03 მ³/წ. დაგეგმილი გამწმენდი ნაგებობის გათვალისწინებით, ჩამდინარე წყალში შეწონილი ნაწილაკების კონცენტრაცია არ გადააჭარბებს 60 მგ/ლ-ს.

გაწმენდილი წყალი ჩაშვებული იქნება მდ. თეთრ არაგვში შემდეგ საორიენტაციო კოორდინატზე X-464275, Y-4697294. მდინარის საშუალო ხარჯი 12,2 მ³/წმ.-ია, ხოლო ჩამდინარე წყლის ხარჯი 0,03 მ³/წმ.

თუ გავითვალისწინებთ რომ, მდინარის საშუალო ხარჯი 400 ჯერ მეტია ჩამდინარე წყლის ხარჯზე და ჩაშვების წერტილიდან დინების მიმართულებით 500 მეტრის დაშორებით არ არის სხვა წყალმოსარგებლე, სათანადოდ გაწმენდის შემდეგ ჩამდინარე წყლის ჩაშვება ვერ მოახდენს რაიმე ზემოქმედებას წყლის ხარისხზე.

რაც შეეხება ავტოგასამართი წერტილის სანიაღვრე ჩამდინარე წყლებს, რომლის მაქსიმალური ხარჯი შეიძლება იყოს 0,649 მ³/დღ (0,0000075 მ³/წმ), მისი ხარჯი იმდენად მცირეა, რომ ვერ

მოახდენს რაიმე გავლენას წყლის ობიექტზე. ამასთან, სანიაღვრე წყლების ჩაშვება მოხდება ნავთობდამჭერში სათანადო გაწმენდის შემდეგ.

საწარმოო მოედანზე წარმოქმნილი სანიაღვრე წყლები, ტერიტორიის დახრილობის შესაბამისად მიმართული იქნება სალექარში. მდინარის აქტიური კალაპოტი საპროექტო ტერიტორიიდან გამოყოფილია ქვიშა-ხრეშის ყრილით (სურათი 10), რაც ტერიტორიის დაცვასთან ერთად უზრუნველყოფს მდინარის დაცვას საწარმოს ტერიტორიაზე წარმოქმნილი სანიაღვრე წყლებით დაბინძურებისაგან.

ამდენად, საწარმოს წყალსარგებლობის მაჩვენებლებისა და შემარბილებელი ღონისძიებების გათვალისწინებით, ზედაპირული წყლის რესურსებზე ზემოქმედება შეიძლება შეფასდეს როგორც დაბალი.



სურათი 10. ყრილი მდინარის კალაპოტსა და საპროექტო ტერიტორიას შორის.

8.6. ნარჩენებით გარემოს დაბინძურების რისკები

საწარმოს მოწყობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე მოსალოდნელია ნარჩენების წარმოქმნა. ობიექტის მოწყობა დაკავშირებულია დანადგარების ბეტონის საყრდენების მოწყობასა და მანქანა მოწყობილობების სამონტაჟო (აწყობა, შეერთება ქანჩებითა და ჭანჭიკებით) სამუშაოებთან, აქედან გამომდინარე სამშენებლო ნარჩენის წარმოქმნა მოსალოდნელი არ არის, ან წარმოიქმნება ძალიან მცირე რაოდენობით. ასეთის არსებობის შემთხვევაში, ნარჩენი შეგროვებული იქნება სპეციალურად გამოყოფილ ტერიტორიაზე და სამონტაჟო სამუშაოების დასრულების შემდეგ გადაეცემა მყარი ნარჩენების კომპანიას, პოლიგონზე განსათავსებლად. ნარჩენების წარმოქმნა მოსალოდნელია საწარმოს ექსპლუატაციის ეტაპზეც.

მანქანა-მოწყობილობების მიმდინარე შეკეთების დროს შესაძლებელია წარმოიქმნას ლითონის ჯართი, ან ტრანსპორტიორის ლენტის დაზიანებული ქსოვილები, ნავთობპროდუქტებით დაბინძურებული საწმენდი ნაჭრები და სხვა, რომლებიც შეგროვებული იქნება ჰერმეტულ კონტეინერებში და შემდგომი მართვის მიზნით გადაცემული იქნება სათანადო ნებართვის მქონე კონტრაქტორებზე.

ინერტული მასალის გადამუშავების ტექნოლოგიური პროცესის დროს ნარჩენების წარმოქმნა პრაქტიკულად არ ხდება. დახარისხების დროს მიღებული ყველა მასალა წვრილმარცვლოვანი ქვიშისა და სალექარში დაჭრილი შლამის ჩათვლით წარმოადგენს სასაქონლო პროდუქციას.

სალექარში შეგროვებული შლამი გამოიყენება მიღსადენებისა და სხვადასხვა მიწისქვეშ განსათავსებელი კომუნიკაციების შესაფუთად, მათი დაზიანებისაგან დაცვის მიზნით. ასევე გამოიყენება სოფლის მეურნეობაში ნიადაგის გასანაყოფიერებლად. საწარმოში შლამების გაუწყლოების შემდეგ მოხდება მათი რეალიზაცია სხვადასხვა იურიდიულ და ფიზიკურ პირებზე,

საწარმო ექსპლუატაციის ეტაპზე მოხდენს წარმოქმნილი და მოსალოდნელი ნარჩენების ინვენტარიზაციას და მათი წარმოქმნის შემთხვევაში შესაბამისი ნებართვის მქონე კონტრაქტორებზე გადაცემას.

როგორც მშენებლობის, ისე ექსპლუატაციის ეტაპზე მოსალოდნელია საყოფაცხოვრებო ნარჩენების წარმოქმნა. საყოფაცხოვრებო ნარჩენების გადაცემის მიზნით გაფორმებული იქნება ხელშეკრულება ადგილობრივ მუნიციპალურ სამსახურთან, რომლის მიერაც ტერიტორიაზე დაიდგმება ნარჩენების სპეციალური კონტეინერი. ნარჩენების გატანა და პოლიგონზე განთავსება უზრუნველყოფილი იქნება წინასწარ შემუშავებული გრაფიკით.

8.7.ზემოქმედება სატრანსპორტო ინფრასტრუქტურაზე

საწარმოს განთავსება იგეგმება ლიცენზირებულ ტერიტორიაზე. ამის გათვალისწინებით ნედლეულით მომარაგება მოხდება შიდა ტრანსპორტირებით და მუნიციპალურ გზებზე დატვირთვა არ გაიზრდება.

რაც შეეხება პროდუქციის ტრანსპორტირებას, ლიცენზიის პირობებში მოპოვებითი სამუშაოების წარმოების შედეგად დაგეგმილი იყო კარიერიდან ბალასტის ტრანსპორტირება, ამდენად საწარმოს მოწყობის შემდეგ არ გაიზრდება სატრანსპორტო ნაკადების ინტენსივობა.

პროდუქციის ტრანსპორტირება განხორციელდება მოქმედი სტანდარტების შესაბამისად გამართული, საფარებლით აღჭურვილი ავტოტრანსპორტით. გადაზიდვების დროს დაცული იქნება საგზაო მოძრაობისა და ტვირთების ტრანსპორტირების წესები.

ზემოაღნიშნულისა და იმის გათვალისწინებით რომ, გამოშვებული პროდუქციის ტრანსპორტირება დაგეგმილია 1 კმ-ით დაშორებულ ბეტონის საწარმომდე, სატრანსპორტო ინფრასტრუქტურაზე ზემოქმედება იქნება დაბალი. ამასთან, პროექტის განხორციელება ემსახურება გზის ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესების ინტერესებს.

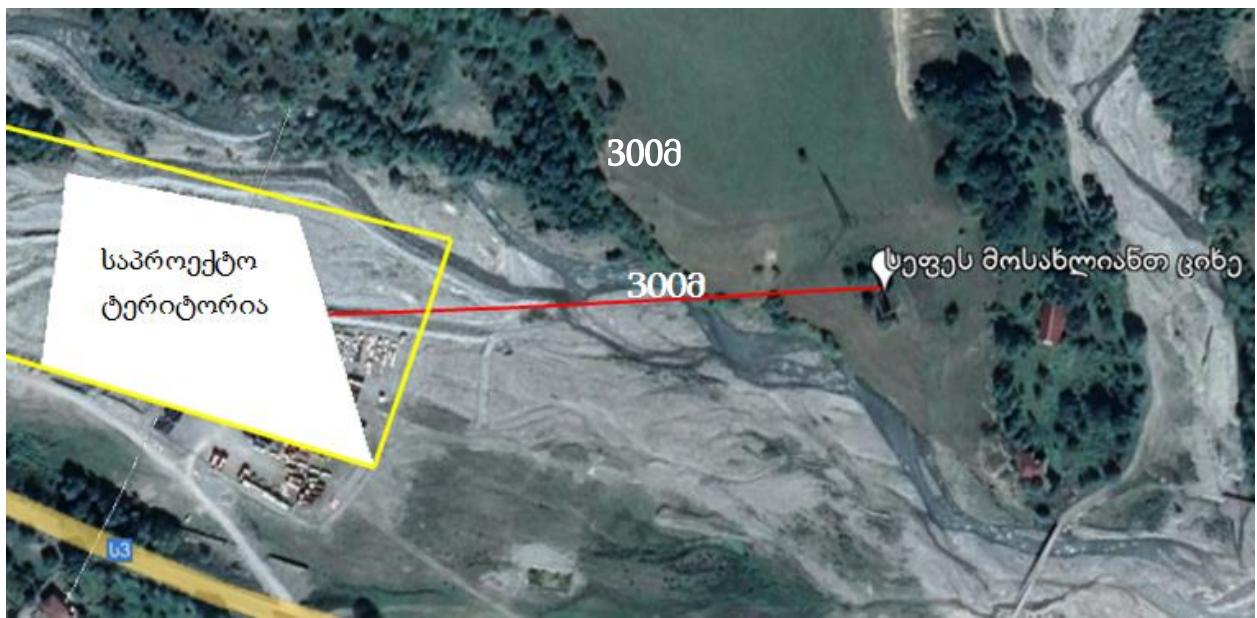
8.8.ზემოქმედება დაცულ ტერიტორიებზე და კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლებზე

საპროექტო საწარმოს განთავსების ადგილის უახლოეს დაცულ ტერიტორიას წარმოადგენს ყაზბეგის ეროვნული პარკი, რომლის ტერიტორიები განთავსებულია საპროექტო საწარმოს დასავლეთით და ჩრდილოეთით. საპროექტო საწარმოსა და ეროვნულ პარკს შორის მინიმალური მანძილი დაახლოებით 6,1 კმ-ა(ნახაზი12). განსახილველი საწარმოს პროფილის,

მასშტაბისა და დაცული ტერიტორიიდან დაცილების მანძილის გათვალისწინებით, მასზე რაიმე გავლენას ვერ მოახდენს.



ნახაზი 12



ნახაზი 13

რაც შეეხება კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლებს, საპროექტო ტერიტორიიდან ჩრდილო-აღმოსავლეთით, 300 მ-ის დაშორებით მდებარეობს სეფეს მოსახლიანთ ციხე (ნახაზი 13 და სურათი 11). XVI საუკუნის კოშკი სწორკუთხაა, ნაგებია რიყისა და ნატეხი ქვით. იგი საცხოვრებელი დანიშნულების იყო. შემორჩენილია მხოლოდ ორი სართული. შესასვლელი ორივე სართულზე ჩრდილოეთიდანაა. ორივე კარი შეისრულთაღიანია.



სურათი 11.

კოშკი განთავსებულია მდინარის მარცხენა სანაპიროზე ჰიპსომეტრულად 14 მ სიმაღლეზე. აღნიშნულისა და იმის გათვალისწინებით, რომ სამსხვრევ-დამხარისხებელი დანადგარები განთავსდება ბეტონის საძირკველზე, ხოლო კოშკი ხეობის მეორე სანაპიროზე, აღნიშნული გამორიცხავს ვიზრაციის ზემოქმედებას 300 მ-ით დაშორებულ ნაგებობაზე.

8.9. სოციალურ გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედება

საწარმო ფუნქციონირებით მნიშვნელოვან წვლილს შეიტანს სოციალური პირობების გაუმჯობესებაში.

საწარმოში და მის ფუნქციონირებასთან დაკავშირებულ დასაქმებულთა რიცხვი დიდი არ იქნება (დაახლოებით 10-მდე ადამიანი), მაგრამ ქვეყანაში არსებული მდგომარეობის გათვალისწინებით დადებითად იმოქმედებს ადამიანების სოციალური მდგომარეობის გაუმჯობესებაზე.

ამასთან, საწარმოს მოწყობა დაგეგმილია ქვეყანაში მიმდინარე ინფრასტრუქტურული პროექტების საჭიროებისათვის, ამდენად მისი მოწყობა-ექსპლუატაცია ხელს შეუწყობს ქვეყნის ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესებას.

შპს ქვეყანაში არსებული საგადასახადო კანონმდებლობის შესაბამისად სახელმწიფო ბიუჯეტში გადაიხდის მასზე დაკისრებულ გადასახადებს, რაც დადებითად აისახება ადგილობრივ ბიუჯეტზე.

8.10. ზემოქმედება ადამიანის ჯანმრთელობაზე

საწარმოს ექსპლოატაციის პროცესში ადამიანების (იგულისხმება როგორც მომსახურე პერსონალი, ასევე მიმდებარე მაცხოვრებლები) ჯანმრთელობასა და უსაფრთხოებაზე უარყოფითი ზემოქმედება პირდაპირი სახით მოსალოდნელი არ არის. დაწესებული რეგლამენტის დარღვევის (მაგალითად, სატრანსპორტო საშუალების ან/და სამშენებლო დანადგარების არასწორი მართვა, შრომის უსაფრთხოების მოთხოვნათა დარღვევა), აგრეთვე სხვადასხვა მიზეზის გამო შექმნილი ავარიული სიტუაციის შემთხვევაში შესაძლებელია როგორც არაპირდაპირი, ისე მეორადი უარყოფითი ზემოქმედება სახიფათო შედეგებით.

თუ საწარმოს მოწყობისა და ექსპლუატაციის პროცესში დაცული იქნება მოქმედი კანონმდებლობით გათვალისწინებული შრომის უსაფრთხოების წესები და გარემოს დაცვის მოთხოვნები, ადამიანის ჯანმრთელობაზე უარყოფითი ზემოქმედების რისკები იქნება დაბალი.

8.11. ავარიული რისკები

საწარმოს მოწყობისა და ექსპლუატაციის პროცესში მოსალოდნელია ავარიების წარმოქმნის რისკები, რასაც შესაძლებელია მოყვეს ადამიანების დაშავება და მატერიალური ზარალი.

ობიექტის მოწყობა და ექსპლუატაცია დაკავშირებულია მძიმე ტექნიკის გამოყენებასა და სატრანსპორტო გადაზიდვებთან, ამიტომ არსებობს რისკი ავტომანქანების შეჯახების ერთმანეთთან, ან საწარმოს სტაციონარულ ობიექტებთან, რამაც შეიძლება გამოიწვიოს ადამიანების დაშავება ან ხანძარი.

შპს „ტოპ მოტორსის“ ქვიშა-ხრეშის სამსხვრევ-დამხარისხებელი საწარმოს ექსპლუატაციის დროს ავარიების წარმოქმნა ძირითადად დაკავშირებული იქნება უსაფრთხოების წესების უხეშ დარღვევასთან.

საწარმო შედის „შრომის უსაფრთხოების შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-2 მუხლის პირველი პუნქტის შესაბამისად, დამტკიცებულ „მომეტებული საფრთხის შემცველი, მძიმე, მავნე და საშიშპირობებიანი სამუშაოების ჩამონათვალში“, შესაბამისად ვალდებულია ექსპლუატაციის პროცესში გაითვალისწინოს შრომის უსაფრთხოების პირობები, დანიშნოს თანამშრომელი შრომის უსაფრთხოების საკითხებზე, შეადგინოს ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების გეგმა. თანამშრომლებს სისტემატიურად ჩაუტარდებათ ინსტრუქტაჟი. სახიფათო უბნებზე გამოკრული იქნება გამაფრთხილებელი და ამკრძალავი ნიშნები.

ამსათან, განსახილველი ობიექტი განთავსებულია მდ. თეთრი არაგვის მარჯვენა ტერასაზე, სალიცენზიო კონტურში, ჰიფსომეტრულად კონტურის ყველაზე მაღალ ნიშნულზე. ლიცენზიის პირობებით, კარიერის დამუშავება უნდა მოხდეს საბადოს დამუშავების სათანადო პროექტის შესაბამისად. როგორც წესი, პროექტში გათვალისწინებულია არახელსაყრელი მეტეოპირობების დროს სალიცენზიო ფართობის დაცვა დატბორვისაგან, რისთვისაც მდინარის მხარეს მოწყობილია წყალდაცვითი ყრილი, რომელიც შენარჩუნებული იქნება საწარმოს მუშაობის მანძილზე. საწარმოს დანადგარები განთავსებული იქნება მყარ

ბეტონის სადგამებზე, დენზე მომუშავე მოწყობილობები დამიწდება არსებული წესის შესაბამისად. ყველაზე მაღალ დანადგარზე მოეწყობა მეხამრიდი.

8.12. კუმულაციური ზემოქმედება

კუმულაციური ზემოქმედების შეფასება გულისხმობს მოსალოდნელი ზემოქმედების ისეთი სახეების იდენტიფიცირებას, რომლებიც როგორც ცალკე აღებული არ იქნება მასშტაბური ხასიათის, მაგრამ სხვა - არსებული, მიმდინარე თუ პერსპექტიული პროექტების განხორციელებით მოსალოდნელ, მსგავსი სახის ზემოქმედებასთან ერთად საგულისხმო უარყოფითი ან დადებითი შედეგების მომტანია. ამდენად, კუმულაციური ზემოქმედების განხილვა უნდა მოხდეს ჯამური ეფექტის მქონე ემისისების შემთხვევაში.

როგორც მე-3 თავშია აღნიშნული, საპროექტო საწარმოს 500 მ-იან რადიუსში საწარმოო ობიექტები არ არის განთავსებული.

ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით, საპროექტო საწარმოს მოწყობა-ექსპლუატაციით, კუმულაციური ზემოქმედება არ არის მოსალოდნელი და შემარბილებელ ღონისძიებებს არ საჭიროებს.

8.13. ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედება

საწარმოს ტიპის, წარმადობის, გარემოს ცალკეულ კომპონენტებზე მოსალოდნელი ზემოქმედების სახეობისა და მასშტაბის, ასევე მისი განთავსების ტერიტორიის გათვალისწინებით, ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედება მოსალოდნელი არ არის.

**9. საწარმოს ექსპლოატაციის პროცესში გარემოს კომპონენტებზე
ზემოქმედების ტიპი, მასშტაბი და ხარისხი**

შპს „ტოპ მოტორსი“-ს ქვიშა-ხრეშის სამსხვრევ-დამხარისხებელი საწარმოს ექსპლუატაცის შედეგად, ადამიანის ჯანმრთელობაზე და გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების წინასწარი შეფასებით მიღებული დასკვნები მოცემულია ცხრილში 6.

ცხრილი 6 .

№	გარემოს კომპონენტები	ზემოქმედების ტიპი, მასშტაბი და ხარისხი
1	ბუნებრივი გარემო	
1.1.	ატმოსფერული ჰაერი	დაბალი უარყოფითი
1.2.	ხმაური	დაბალი უარყოფითი
1.3.	ნიადაგი	არაა მოსალოდნელი
1.4.	ბუნებრივი ლანდშაფტები ფლორა და ფაუნა	უმნიშვნელო უარყოფითი
1.5.	წყლის რესუსები	დაბალი უარყოფითი
1.6.	დაცული ტერიტორიები	არაა მოსალოდნელი
1.7.	ზემოქმედება კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლებზე	არაა მოსალოდნელი
1.8.	ნარჩენების წარმოქმნა	უმნიშვნელო უარყოფითი
1.9.	კუმულაციური ზემოქმედება	არაა მოსალოდნელი
1.10.	ტრანსსასაზღვრო ზემოქმედება	არაა მოსალოდნელი
2	სოციალურ-ეკონომიკური გარემო	
2.1.	ადამიანების ჯანმრთელობა და უსაფრთხოება	საშუალო უარყოფითი
2.2.	ადამიანების დასაქმება	დაბალი დადებითი
2.3.	ეკონომიკური მდგომარეობა	საშუალო დადებითი

ପାନାର ତେବୋ

დანართი 1.სასარგებლო წიაღისეულის ლიცენზია



საქართველო

საქართველოს კაონის მინისტრისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო

საქართველოს მინისტრის მინისტრი
მინისტრის მინისტრი სააგენტო

სახარგებლო წიაღისეულის მომღების ლიცენზია

№ 10 001 723

202	0	2	"	რამიშვილი	"
(დოკუმენტის უზრუნველყოფის სახურის მიერ მიღებული ფასი)					
მ. „ტექ მისტერი-გი“, ს/ნ 405 192 777;					
გადამზღვდა					

(მომღების მიერ მიღებული ფასი / ფასის მინიჭების ბილიგი)

ხალხური კულტურისა და სპორტის სამინისტროს 2020 წლის 2 წლის 183 წესის №1127/6
და 2020 წლის 14 თებერვლის №186/6, 2019 წლის 23 მარტის №1100/6,
2019 წლის 17 მარტის №953/6, სამსახურის მიერ მიღებული განვითარების მინისტრის
2010 წლის 05 მარტის №1-1/313 და საქართველოს მსამართის დაცვისა და განვითარების
რეარქტორის მინისტრის 2006 წლის 06 მარტის №892 პრინციპი.

ლიცენზიით გათვალისწინებული ტერიტორიის მდებარეობა და ფართობი:

საქართველოს მთიანეთის მინისტრის, ქართული კულტურისა და სპორტის მინისტრის,
გადამზღვდა სამსახურის:
K-38-54-B-a K-38-54-B-a რიგის დარიგებულების მიხმარება (ასიმეტრიული დარიგები);
მისამართი ვინევი ვინევი ვინევი ვინევი - 12, 7 30.

მოსამართული რესურსის სახელში და მიღებლის: _____

კვიპრის ქავერი 8013/9336 - 554 829 ქანალი მცხოვრის;

საღიტო პირის მიერთების: _____

სამართლის ცნობითი სააგენტოს უფლისი 2020 წლის 2 ივნისის №112776
და 2020 წლის 14 ივნისის №18676, 2019 წლის 23 აგვისტის №14004,
2019 წლის 17 ივნისის №953/ს, სამართლის უფლისი 2019 წლის 2 ივნისის №112776
2010 წლის 05 ვარდის №1-1/313 და სამართლის ბაზის აღმისა და განვითარების
რეაგირების მინისტრის 2006 წლის 06 სექტემბრის №892 ბრძანებისთვის.

დაფუძნების მოქმედების ვადა: 02.10.2020 და 06.09.2026 მდე

სსიპ წილის ერთობლივ სააგენტოს
უფლისმოსილი წარმომადგენელი



გენერალი დაფუძნების მინისტრის
ვიცეპრეზიდენტის მიერ
შესრულებული



დანართი 2. საინჟინრო-გეოლოგიური პირობები

დუშეთის მუნიციპალიტეტი, სოფელი ქვეშეთის მიმდებარე
ტერიტორია, “ქვეშეთი”-ს ქვიშა-ხრეშის საბაზო, ქვის
სამსხვრევი სამქროს მოწყობისათვის გამოყოფილი უბნის
საინჟინრო გეოლოგიური პირობები

შპს “მალხაზ პაიჭაძე”
დირექტორი

ქ. პაიჭაძე

გ. პაიჭაძე

ინჟინერ გეოლოგი

ქ. პაიჭაძე

გ. ტატინაშვილი



დუშეთის მუნიციპალიტეტი, სოფელი ქვეშეთის მიმდებარე
ტერიტორია, „ქვეშეთი”-ს ქვიშა-ხრეშის საბადო, ქვის
სამსხვრევი საამქროს მოწყობისათვის გამოყოფილი უბნის
საინჟინრო გეოლოგიური პირობები

I შესავალი - შპს „ტოპ მოტორსი”-ს დავალებით, შ.კ.ს. „მალხაზ
პაიჭაძე”-ს გეოლოგთა ჯგუფმა, ინჟინერ გეოლოგ გოჩა ტატინაშვილის
ხელმძღვანელობით 2021 წლის მაისში, დუშეთის მუნიციპალიტეტის სოფელ
ქვეშეთის მიმდებარე ტერიტორიაზე, „ქვეშეთი”-ს ქვიშა-ხრეშის საბადო, ქვის
სამსხვრევი საამქროს მოწყობისათვის გამოყოფილ უბანზე ჩაატარა
საინჟინრო გეოლოგიური კვლევა.

კვლევის მიზანი:

- ❖ საკვლევი უბნის საინჟინრო გეოლოგიური პირობების შესწავლა;
- ❖ დასაპროექტებელი ქვის სამსხვრევის დაფუძნების საკითხის
გადაწყვეტა.

დასაპროექტებელი ქვის სამსხვრევი საამქროს ტექნიკური
მახასიათებლები მოცემულია თანდართულ ტექნიკურ დავალებაში.

დასახული მიზნების მისაღწევად ჩატარებული იქნა შემდეგი სახის
საინჟინრო გეოლოგიური კვლევები:

- ❖ მოპოვებული და შესწავლილი იქნა ხელთარსებული საფონდო
მასალები;
- ❖ საკვლევი უბნის საინჟინრო გეოლოგიური პირობების
შესწავლის მიზნით, მოქმედი ნორმატიული დოკუმენტების ს.ნ და
წ 1.02.07-87 და პ.ნ 02.01-08 მოთხოვნათა გათვალისწინებით,
დასაპროექტებელი ქვის სამსხვრევი საამქროს მოწყობისათვის
გამოყოფილ უბანზე, თვითმავალი საბურდი დანადგარით “უგბ-
13ს”, მექანიკური სვეტური ბურდვის მეთოდით, დიამეტრით
160 მმ-მდე, მშრალი წესით, შემოკლებული რეისებით, კერნის
უწყვეტი ამოღებით გაბურდილი იქნა 4 (1-4) ჭაბურდილი, სიღრმით
6.00 მეტრი თვითურებით, საერთო მეტრაჟით 24.0 გრძივი მეტრი.

ჭაბურდილების სიღრმე გამოწევულია ს.ნ და წ 1.02.07-87 პუნქტი 3.64,
ცხრილი 37-ის მოთხოვნათა გათვალისწინებით.

საველე სამუშაოების დამთავრების შემდეგ ჭაბურდილები
ლიკვიდირებულია განაპურდი გრუნტით.

❖ ლაბორატორიული შესწავლისათვის, ჭაბურდილებიდან,
სხვადასხვა სიღრმიდან, აღებული იქნა გრუნტის დარღვეული
სტრუქტურის 8 ნიმუში, ხოლო საკვლევ უბანზე გავრცელებული
გრუნტის წყლიდან, ქიმიური ანალიზისათვის, გრუნტის წყლის
ბეტონის მიმართ აგრესიულობის ხარისხის განსაზღვრის მიზნით,
აღებული იქნა გრუნტის წყლის სამი სინჯი, რომლის კვლევის
შედეგები თან ერთვის წინამდებარე დასკვნას გრუნტის წყლის
ქიმიური ანალიზის შედეგების და კენჭნაროვანი გრუნტის
სიმკვრივის და გრანუმეტრიული შემადგენლობის განსაზრვრის
შედეგების კრებსითი ცხრილის სახით.

გრუნტების გეოტექნიკური მახასიათებლები განისაზღვრა შემდეგი სხ
და წ და სტანდარტების მიხედვით:

- საინჟინრო-გეოლოგიური კვლევები მშენებლობისათვის 1.511-105-97;
- გრანუმეტრიული შემადგენლობა - სტანდარტი 12.536-79;
- ფიზიკური თვისებები - სტანდარტი - 51.80-84;
- კლიმატური პირობები სხ და წ (პნ02.01.08);
- სიმტკიცის მახასიათებლები - სტანდარტი -12.248-78;
- დეფორმაციის მახასიათებლები - სტანდარტი 23.408-79;
- გრუნტის კლასიფიკაცია, სტანდარტი 25.100-82;
- გრუნტის საანგარიშო წინაღობა R_σ -სხ და წ (პნ 02.01-08);
- გრუნტების და სამშენებლო მოვდნის სეისმურობა სხ და წ პნ 01.01.09;
- ექსპრიმენტული მონაცემების დამუშავება ვარიაციული სტატისტიკის
მეთოდით - სტანდარტი 20.522-71.

ტოპოგეგმად გამოყენებულია დამკვეთის მიერ გადმოცემული ტოპოგეგმა
მასშტაბით 1:3000-თან, შესრულებული ინდივიდუალური მეწარმე “ავთანდილ
ხაუმია”-ს მიერ.

საველე სამუშაოები ჩაატარა და წინამდებარე დასკვნა შეადგინა
ინჟინერ გეოლოგმა გოჩა ტატინაშვილმა.

II პლიმატური პირობები - დუშეთის მუნიციპალიტეტის კლიმატური პირობების შეფასებისათვის გამოყენებულია მეტეოსადგურების მონაცემები და მოცემული იქნება საინჟინრო-გეოლოგიური ანგარიშის დასკვნით ნაწილში.

II გეომორფოლოგია, გეოლოგიური აგგეზულება, ჰიდროგეოლოგიური პირობები - დუშეთის მუნიციპალიტეტის ტერიტორია როგორც გეომორფოლოგიური თავისებურებებით ხასიათდება. იგი წარმოადგენს მუხრან-ტირიფონის ველის ჩრდილო-აღმოსავლეთ ნაწილს, რომელიც ჩრდილოეთიდან შემოსაზღვრულია დიდი კავკასიონის წინამთებით, ხოლო სამხრეთიდან მცირე კავკასიონის მთისწინეთით მთათა სისტემებს შორის მდებარე ქვაბულის ფარგელბაზი განვითარებულია გორაკბორცვიანი რელიეფი. სიმ. აბს. ნიშნულებია 500-700 მ.

რაიონის მთაგარ პიდროგრაფიულ ერთეულს წარმოადგენს მდ. არაგვი და მდ. ქსანი რომელსაც გააჩნია, როგორც მარცხენა ისე მარჯვენა შენაკადები.

რაიონის ტერიტორიის გეოლოგიურ აგებულება მრავალფეროვანია. მათ შორის ქველაზე ძველია ზედა ცარცული, აგრეთვე ფართოდაა გავრცელებული თანამედროვე მეოთხეული ასაკის ნალექები.

ზედა ცარცული (k₂) წარმოდგენილია კირქვებით, მერგელებით და ქვიშაქვებით.

პალეოგენი (P) ფართოდაა გავრცელებული და წარმოდგენილი მაიკოპის წყების ქანებით, თიხებით, ქვიშაქებით, არგილიტებით.

ნეოგენი (N) გავცელებულია მდინარე არაგვის და ქსნის ორივე ნაპირეთში და წარმოდგენილია, კონგლომერატებით ქვიშაქვებითა და თიხებით. ამ ასაკს განვეკუთვნება ე.წ. „დუშეთის წყება“.

აღრე მეოთხეული (Q₁₋₂) წარმოდგენილია ქაჭარ-კენჭნაროვანი წარმონაქმნებით, რომლებითაც აგებულია მუხრან-ტირიფონის ველი.

მათში აღინიშნება, როგორც თიხების, ასევე ქვიშების და იშვიათად ქვიშაქვების შუაშრეები. ზოგიერთი მკვლევარის აზრით ეს ნალექები ზედანეოგენურ-ქვედამეოთხეული ასაგისაა.

დასკვნები და რეკომენდაციები

ყოველივე ზემოთადნიშნულიდან შეიძლება დაგასკვნათ შემდეგი:

1. საინჟინრო გეოლოგიური თვალსაზრისით, სამშენებლო უბანი დამაქმაყოფილებელ პირობებშია, ვინაიდან სამშენებლო მოედანზე არახელსაყრელი ფიზიკურ-გეოლოგიური მოვლენები (მეწყერი, ქარსტი, ჩაქცევები და სხვ) არ აღინიშნება.

საინჟინრო-გეოლოგიური პირობების სირთულის მიხედვით ს.ნ და წ 1.02.07-87 მე-10 სავალდებულო დანართის თანახმად, სამშენებლო უბანი მიეკუთვნება II კატეგორიას-საშუალო სირთულის.

უარყოფითი ფაქტორია გრუნტის წყლის მაღალი დონე და სამშენებლო უბნის მდინარე თეთრი არაგვის კალაპოტში განლაგება.

2. სამშენებლო თვისებების მიხედვით, სამშენებლო მოედნის გეოლოგიურ ჭრილში გამოიყოფა ერთი საინჟინრო გეოლოგიური ელემენტი (b.გ.ვ.)

I ს.გ.მ - კენჭნაროვანი გრუნტი (ფენა I);

3. სამშენებლო მოედნის საინჟინრო გეოლოგიური აგებულებიდან და დასაპროექტებელი ქვის სამსხვრევი სამუშავო ტექნიკური მასახიათგბლებიდან გამომდინარე ფუძე გრუნტებად მიღებული უნდა იქნეს I საინჟინრო გეოლოგიური ელემენტის ფენა 1-ის კენჭნაროვანი გრუნტი.

საძირკვლის ტიპად მიღებული იქნეს ტექნიკურ დავალებით გათვალისწინებული საძირკვლები-წერტილოვანი (ცალკემდგომი)..

4. ქვემოთ მოცემულია პირველი საინჟინრო გეოლოგიური ელემენტის ფენა 1-ის კენჭნაროვანი გრუნტის აუცილებელი ფიზიკურ-მექანიკური მასახიათგბლები, მიღებული პნ 02.01-08-ის დანართი 2 და 3-ის შესაბამის ცხრილებიდან, ლაბორატორიული კვლევების, საფონდო მასალების და საცნობარო ლიტერატურის (დამპროექტებლის საანგარიშო თეორიული ცნობარი) საფუძველზე.

I სგე - კენჭნაროვანი გრუნტი (ფენა 1).

სიმკვრივე $\rho=2.12 \text{ г/км}^3$;

სეგდრითი შეჭიდულობა $C = 3(0.03)\rho\delta(\text{კგ}/\text{მ}^2)$

შინაგანი სახუნის კუთხე $\varphi^0=38^0$;

დეფორმაციის მოდული $E=50(500) \text{ მპა} (\text{კგ}/\text{მ}^2)$;

პირობითი საანგარიშო წინადობა $R_0 = 450(4.5) \text{ კმ} (\text{კგ}/\text{მ}^2)$;

საგების კოეფიციენტი $K=7.0 \text{ კგ}/\text{მ}^3$

პუსტის კოეფიციენტი $\mu=0.27$

5. საძირკვლების მოწყობისას მხედველობაში მიღებული იქნეს გრუნტის სეზონური გაფინვის ნორმატიული სიდრმე, რომელიც კენჭნაროვანი (მსხვილნატესოვანი) გრუნტისათვის 0.48 მეტრის ტოლია.

6. გრუნტის წყლის დონის მაქსიმალური აწვის დონედ მიღებული იქნეს $+0.50$ მეტრი. კვლევის დროს დაფიქსირებულ დონესთან შედარებით.

7. სამშენებლო მოედნის მდინარის კალაპოტში განთავსების გამო მიზანშეწონილად მიგვაჩნია პროექტში გათვალისწინებულ იქნეს დამცავი დონისძიებები (მოწყობილი იქნეს დროებითი დამბა და სხვა).

8. პ.ნ 01.01-09-ის “სისმომედეგი მშენებლობა” თანახმად დუშეთის მუნიციპალიტეტის სოფელი ქაქეთი მდებარეობს 9 ბალიან სისმურობის ზონაში. ამავე ნორმატიული დოკუმენტის ცხრილი 1-ის თანახმად,

დანართი 3 .სსიპ წიაღის ეროვნული სააგენტოს წერილი



საჯარო სამართლის იურიდიული პირი

წიაღის ეროვნული სააგენტო



KA020148540516221

მისამართი: თბილისი, დავით აღმაშენებლის გამზ. N150 ტელ: +995 591 40 40 51; ფაქსი: +995 32 243 95 02

22/3124

04 / ივნისი / 2021 წ.

შპს „ტობ მოტორსი“-ს დირექტორს
ბატონ პონვეი ლის
მის. ქ. თბილისი, როსტევანის ქ.#31.
ს/კ 405192777. ტელ. 595 75 50 56.
ელ. ფოსტა: 664887212@qq.com

ბატონი პონვეი,

თქვენი 2021 წლის 01 ივნისის #5/19 წერილის (სააგენტოში რეგისტ. #4303, 01.06.2021წ.) პასუხად გაცნობებთ, რომ შპს „ტობ მოტორსი“-ზე დუშეთის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე გაცემული სასარგებლო ნიაღისეულის (ქვიშა-ხრეში) მოპოვების #10001723 ლიცენზიის შესწორებული ნიაღით სარგებლობის დამუშავების პროექტი საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 04 აპრილის N271 დადგენილებით დამტკიცებული „წიაღით სარგებლობის ობიექტის დამუშავების პროექტის, წიაღით სარგებლობის ობიექტის დამუშავების ტექნოლოგიური სქემისა და წიაღისეულის შესწავლის სამუშაოთა გეგმების შედგენის წესის“ მუხლის პირველი პუნქტის შესაბამისად მიღებულია ინფორმაციის სახით.

პატივისცემით,

სსიპ წიაღის ეროვნული სააგენტოს უფროსის
პირველი მოადგილე

ხელმოწერილია/
შტამპდასმულია
ელექტრონულად

ნანა ზამთარაძე